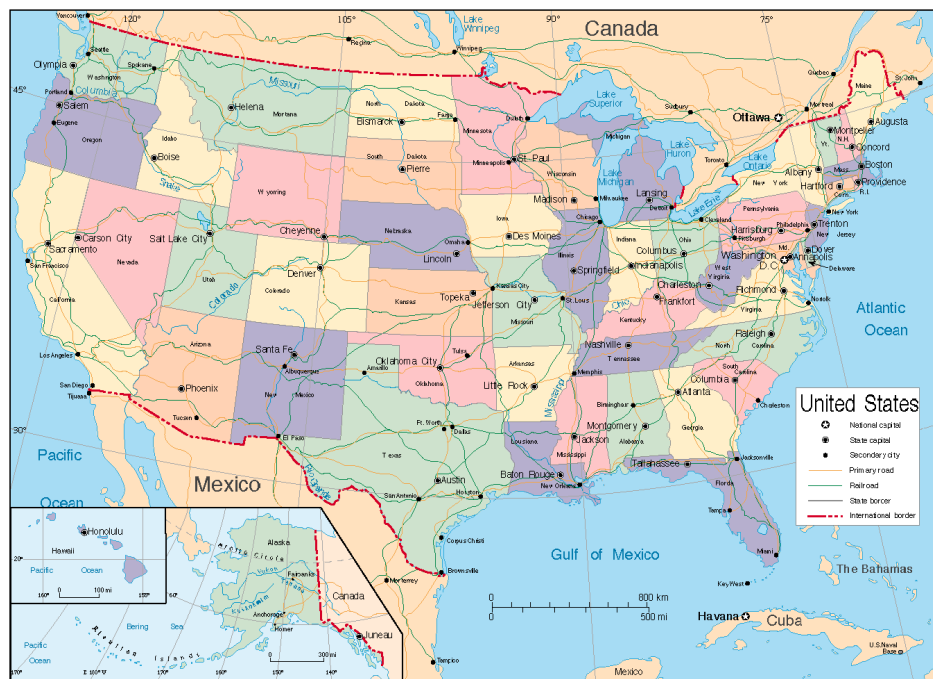
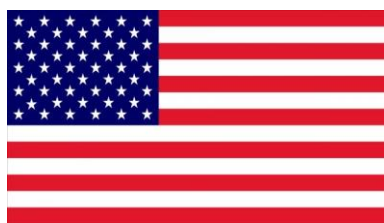

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2018

Η οικονομία των ΗΠΑ και οι διμερείς οικονομικές σχέσεις με την Ελλάδα

ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ: ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΕΥ ΑΓΙΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ, ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ, ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ, ΣΙΚΑΓΟΥ

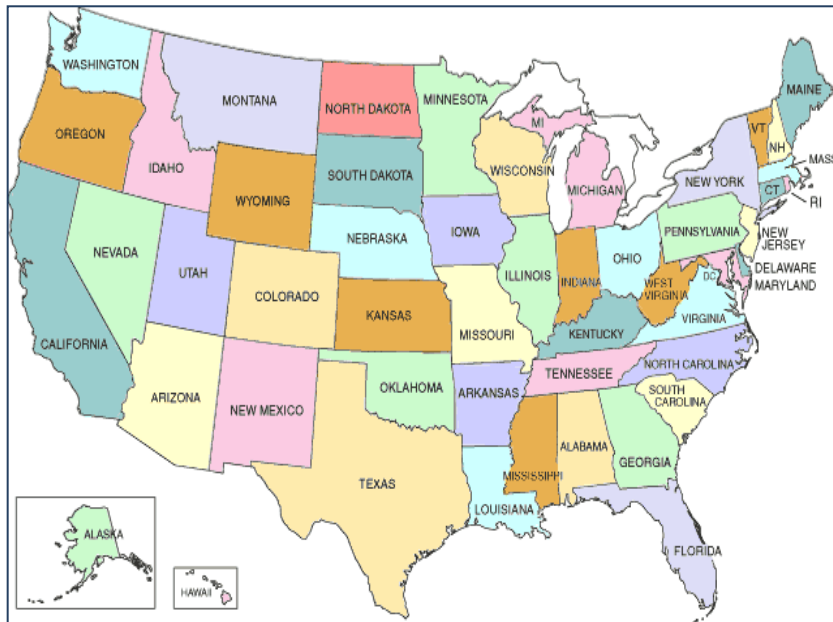
Ουάσιγκτων, Ιούνιος 2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	2
1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ).....	3
2. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ).....	4
3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ).....	8
4. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ).....	10
5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ).....	12
6. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΑΓΙΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ).....	14
7. ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΕ - ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ).....	15
8. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΗΠΑ / ΕΜΠΟΡΙΟ (ΓΡ. ΟΕΥ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ).....	19
9. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΗΠΑ / ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ (ΓΡ. ΟΕΥ ΑΓΙΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ).....	26
10. ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΣΙΚΑΓΟΥ).....	28
11. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ).....	28
12. ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ).....	29
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	34

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής / ΗΠΑ είναι η τρίτη μεγαλύτερη σε έκταση χώρα παγκοσμίως, μετά την Ρωσία και τον Καναδά, με συνολική επιφάνεια 9.826.675 τ. χλμ. Περιλαμβάνει πενήντα

Πολιτείες και μια ομοσπονδιακή περιφέρεια (District of Columbia / DC), ενώ κατέχει αρκετά εδάφη στον Ειρηνικό και την Καραϊβική (βλ.¹).

Πρωτεύουσα της χώρας είναι η Washington DC.

Ο πληθυσμός των ΗΠΑ είναι 329,074,049 κάτοικοι (6/2019, βλ.²), στην 3^η θέση παγκοσμίως, μετά την Κίνα και την Ινδία. Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού συγκεντρώνεται στην περιοχή του Νότου (123.658.624), αν και πολυπληθέστερη Πολιτεία είναι η California στη Δυτική

Ακτή (39,557,045).

Δεν καταγράφεται επίσημη γλώσσα σε ομοσπονδιακό επίπεδο. Η αγγλική είναι η de facto γλώσσα της αμερικανικής Κυβέρνησης και εκτιμάται χρησιμοποιείται από το 79% του πληθυσμού, ενώ η ισπανική είναι η δεύτερη συχνότερα ομιλούμενη γλώσσα, σε χρήση από το 13% περίπου του πληθυσμού (βλ.³).

Το Πολίτευμα της χώρας είναι Ομοσπονδιακή Προεδρική Συνταγματική Δημοκρατία. Παράλληλα με την ομοσπονδιακή κυβέρνηση, λειτουργούν πολιτειακές κυβερνήσεις, οι οποίες διαθέτουν βαθμό αυτονομίας έναντι της ομοσπονδιακής. Το νομικό σύστημα, σε ομοσπονδιακό επίπεδο, είναι βασισμένο στο αγγλικό δίκαιο. Σε πολιτειακό επίπεδο ισχύει το ίδιο, εκτός από την Πολιτεία Λουιζιάνα, η οποία χρησιμοποιεί τον Ναπολεόντειο αστικό κώδικα.

Η εκτελεστική εξουσία ασκείται από τον Πρόεδρο και το Υπουργικό Συμβούλιο (ορίζεται από τον Πρόεδρο και εγκρίνεται από την Γερουσία). Το Νομοθετικό Σώμα είναι το Κογκρέσο, αποτελούμενο από τη Γερουσία (100 έδρες, 2 μέλη από κάθε Πολιτεία εκλεγμένα με λαϊκή ψήφο για 6ετή θητεία) και τη Βουλή των Αντιπροσώπων (435 έδρες, μέλη εκλεγμένα απευθείας από τον λαό με 2ετή θητεία).

Στις 20.1.2017 ο Donald Trump ορκίστηκε 45^{ος} Πρόεδρος ΗΠΑ, μετά τη νίκη του έναντι της υποψήφιας των Δημοκρατικών, Hillary Clinton, κατά την 58^η προεδρική εκλογή που έλαβε χώρα στις 8.11.2016.

¹ Territories of the US (με κυριότερα εδάφη: American Samoa, Guam, Northern Mariana Islands, Puerto Rico και Virgin Islands) καθώς και US MOI / Minor Outlying Islands (οκτώ νησιά στον Ειρηνικό: Baker Island, Howland Island, Jarvis Island, Johnston Atoll, Kingman Reef, Midway Atoll, Palmyra Atoll, Wake Island και ένα στην Καραϊβική: Navassa Island).

² US Census Bureau, <https://www.census.gov/popclock/>.

³ US Census Bureau, <https://www.census.gov/library/publications/2013/acs/acs-22.html> (δεδομένα 2013).

2. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Βασικοί Μακροοικονομικοί Δείκτες			
	2016	2017	2018
Πραγματικό ΑΕΠ (δισ. δολ.)	17.659,2	18.050,7	18.566,4
Ρυθμός Ανάπτυξης (%)	1,5	2,3	2,9
Κατά κεφαλή ΑΕΠ (χιλ. δολ.)	57,904.2	59,927.9	62,480.1 *
Ανεργία (%)	4,9	4,4	3,9
Πληθωρισμός (%)	1,2	1,9	1,9
Δημόσιο Χρέος (% ΑΕΠ)	107,1	107,8	105,3
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (έλλειμμα, % ΑΕΠ)	-5,30	-4,15	μ/δ
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-2,43	-2,40	-2,38
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (δισ. δολ.)	-451,6	-466,2	-488,4
Εξαγωγές (προϊόντων-υπηρεσιών, τρισ. δολ.)	2,215	2,352	2,501
Εισαγωγές (προϊόντων-υπηρεσιών, τρισ. δολ.)	2,717	2,902	3,128
Βραχυπρόθεσμο Επιτόκιο	0,6	1,1	2,19
Μακροπρόθεσμο Επιτόκιο	1,8	2,3	2,9

Πηγή: World Bank, OECD, BEA (* εκτίμηση).

Επιδόσεις οικονομίας ΗΠΑ κατά το 2018.

Όπως επισημαίνεται στο δίπτυχο της ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης του Προέδρου ΗΠΑ και του Συμβουλίου Οικονομικών Αναλυτών του Γραφείου Προέδρου (βλ. ⁴), η οικονομία ΗΠΑ παρουσίασε κατά το 2018 επιδόσεις πέραν των επίσημων εκτιμήσεων (Γραφείου Προϋπολογισμού του Κογκρέσου, CBO / Congressional Budget Office), για δεύτερο συνεχόμενο έτος, με αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ τα τρία πρώτα τρίμηνα του 2018 κατά 3,2%, μείωση της ανεργίας από 4,1% σε 3,7% και δημιουργία, μηνιαίως, περί τις 223.000 νέες θέσεις εργασίας.

Άλλως, βάσει στοιχείων Γραφείου Οικονομικής Ανάλυσης (BEA / Bureau of Economic Analysis), Υπουργείου Εμπορίου (DoC), κατά το 2018 το ΑΕΠ της χώρας εμφάνισε αύξηση 2,6% το τέταρτο τρίμηνο (έναντι 3,4% του τρίτου τριμήνου) και 2,9% για το σύνολο του 2018 (από 2,2% το 2017).

Σύμφωνα με σχετική δήλωση του Υπουργού Εμπορίου κ. Ross, ο ρυθμός ανάπτυξης της εθνικής οικονομίας υπό την Κυβέρνηση Trump, σχεδόν 3% κατά το 2018 αν και αυτό δεν εθεωρείτο εφικτό από μεγάλη μερίδα αναλυτών, καταδεικνύει την επιτυχία της κυβερνητικής προσέγγισης America First, με "προτεραιότητα στους Αμερικανούς εργαζόμενους και στην αμερικανική βιομηχανία, αντί επαχθών κανονιστικών ρυθμίσεων και ανεπαρκών εμπορικών συμφωνιών".

⁴ Economic Report of the President & Annual Report of the Council of Economic Advisers, <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2019/03/ERP-2019.pdf>.

Γενικότερα, για το σύνολο του 2018, η στήριξη του ΑΕΠ προήλθε από τη διατήρηση υγιούς επιπέδου ιδιωτικής κατανάλωσης καθώς, συνεπεία της υιοθέτησης φορολογικών μεταρρυθμίσεων (βλ.⁵), κυρίως φοροαπαλλαγών εισοδήματος φυσικών προσώπων και μείωσης φόρου εταιρειών (από 35% σε 21%), οι ιδιωτικές επενδύσεις διατήρησαν σταθερό δυναμισμό και οι επιχειρήσεις δαπάνησαν κεφάλαια κυρίως για εξοπλισμό αλλά και έρευνα / ανάπτυξη προϊόντων πνευματικής ιδιοκτησίας. Θετική ήταν η συμβολή στο ΑΕΠ των εξαγωγών και των δημοσίων δαπανών σε ομοσπονδιακό και πολιτειακό επίπεδο. Αυξητικές τάσεις κατεγράφησαν στην παραγωγικότητα της εργασίας (από 1%, σε 2% το 2018) και στις κεφαλαιουχικές δαπάνες μη-χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων (αύξηση 13,9%). Επιπλέον, το προϊόν της συνολικής οικονομικής δραστηριότητας ανήλθε κατά το 3ο τρίμηνο 2018 σε \$ 250 δισ., επίδοση η οποία οφείλεται στη σημαντική αύξηση των πραγματικών ιδιωτικών επενδύσεων σε πάγια περιουσιακά στοιχεία. Κατά τα τρία πρώτα τρίμηνα του 2018, αναφέρεται επίσης αύξηση της συμβολής των πραγματικών ιδιωτικών μη-οικιστικών επενδύσεων στο ΑΕΠ, όπως και των συνολικών επενδύσεων ως ποσοστό του ΑΕΠ.

Το πραγματικό ΑΕΠ ανήλθε κατά το 2018 σε \$ 18,56 τρισ., από \$ 18,05 τρισ. το 2017 (ετήσια αύξηση 2,8%).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Συμβολή τομέων οικονομίας στο ΑΕΠ (προστιθέμενη αξία ανά τομέα ως % ΑΕΠ)			
	2016	2017	2018
Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	100,0	100,0	100,0
Ιδιωτικός τομέας	87,1	87,3	87,8
Γεωργία, δασοκομία, αλιεία/ι	1,0	0,9	0,8
Εξόρυξη (συμπερ. πετρελαίου και φυσικού αερίου)	1,4	1,7	1,6
Υπηρεσίες κοινής ωφέλειας	1,5	1,5	1,6
Κατασκευές	4,3	4,3	4,1
Μεταποίηση	11,7	11,6	11,4
Χονδρεμπόριο	5,9	5,9	6,0
Λιανεμπόριο	5,9	5,9	5,5
Μεταφορές και αποθήκευση	3,0	3,0	3,2
Ενημέρωση (publishing, broadcasting κ.λπ.)	4,9	4,8	5,5
Χρηματοπιστωτικές, μεσιτικές, ασφαλιστικές υπηρεσίες	20,9	20,9	12,6
Επαγγελματικές, επιστημονικές & τεχνικές δραστηριότητες	12,1	12,1	7,6
Εκπαίδευση, υγεία, υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας	8,4	8,4	8,7
Τέχνες, ψυχαγωγία, φιλοξενία/ καταλύματα, εστίαση	4,0	4,0	4,1
Άλλες υπηρεσίες (εκτός από τις δημόσιες)	2,2	2,2	2,1
Δημόσιος τομέας	12,9	12,7	12,2
Ομοσπονδία	4,0	3,9	3,7
Πολιτεία και Τοπική Αυτοδιοίκηση	8,9	8,9	8,8

Πηγή: OECD, BEA.

⁵ "Tax Cuts and Jobs Act", υπεγράφη τον Δεκέμβριο 2017 με ισχύ από Ιανουάριο 2018.

Ο ονομαστικός πληθωρισμός, εμφανίζοντας ιστορικά χαμηλή διακύμανση, επιβραδύνθηκε το β' τρίμηνο του 2018 καθώς και το α' τρίμηνο του 2019, ενώ ο διαρθρωτικός πληθωρισμός, πλην τροφίμων και ενέργειας, παρέμεινε σχετικά σταθερός το προηγούμενο έτος και επιβραδύνθηκε κατά το α' τρίμηνο του 2019. Ο ετήσιος δείκτης CPI ήταν 1,9% το 2018, ενώ ο διαρθρωτικός CPI ήταν 2,2%.

Η αρμόδια, για την πολιτική επιτοκίων ΗΠΑ, Επιτροπή Federal Open Market Committee (FOMC), της κεντρικής τράπεζας Federal Reserve, καθόρισε στις 19 Δεκεμβρίου 2018 διακύμανση του επιτοκίου βραχυπρόθεσμου διατραπεζικού δανεισμού (federal funds rate) 2,25-2,50%, τέταρτη κατά σειρά αύξηση επιτοκίων στη διάρκεια του 2018 (με προηγούμενες: 1,5-1,75% στις 21.3.2018, 1,75-2% στις 13.6.2018 και 2-2,25% στις 26.9.2018) και ένατη από το 2015, σε πλαίσιο ακολουθούμενης νομισματικής πολιτικής για αντιμετώπιση της διεθνούς κρίσης, με στόχο πληθωρισμού περί το 2%, μετεστιάζοντας από την τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης στη σταθεροποίηση της οικονομίας. Σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις της Fed (5/2019) δεν θα υπάρξει αύξηση επιτοκίων εντός του 2019 δεδομένης της συγκράτησης του πληθωρισμού με ικανοποιητικές συνθήκες στην αγορά εργασίας, ενώ αναταράξεις μπορεί να αναμένονται λόγω Brexit, ανεπίλυτων παγκόσμιων εμπορικών εντάσεων, επιβράδυνση της εγχώριας και παγκόσμιας οικονομίας, καθώς και τάσεων αποπληθωρισμού λόγω κάμψης των διεθνών τιμών ενέργειας.

Η ανεργία, καθ' όλη τη διάρκεια του 2018 σε ιστορικά χαμηλή διακύμανση, κατά το πρώτο εξάμηνο 2018 κυμάνθηκε περί το 4% ενώ το δεύτερο εξάμηνο υποχώρησε σε 3,7% (καλύτερη επίδοση τελευταίας 48ετίας), τον Σεπτέμβριο και τον Νοέμβριο, έως 3,9% κατά τη λήξη του έτους.

Επισημαίνεται ότι οι αξιοσημείωτες επιδόσεις της αμερικανικής οικονομίας αφορούν σε επί μέρους θετικές εξελίξεις, όπως είναι, για παράδειγμα, το ιδιαίτερης σημασίας γεγονός της αύξησης μισθών δύο φορές στη διάρκεια του έτους, αθροιστικά κατά 3,2% (καλύτερη επίδοση από τον Απρίλιο 2009). Συναφώς, ενώ το εργατικό δυναμικό της χώρας αποκόμισε όφελος εκ των υψηλότερων μισθών, περισσότεροι Αμερικανοί είχαν επίσης αντίστοιχα οφέλη λόγω ενίσχυσης της εθνικής οικονομίας, δεδομένου ότι κατά το 2018 δημιουργήθηκαν 2,6 εκ. νέες θέσεις εργασίας (περίπου 223,000 θέσεις εργασίας ανά μήνα), έναντι 2,2 εκ. νέων θέσεων το 2017, ενώ το ποσοστό απασχόλησης ανήλθε σε 63,1% (αύξηση 0,4 μονάδες ως προς το 2017).

Σημαντικοί οικονομικοί τομείς παρουσίασαν σθεναρή ανάπτυξη. Στη μεταποιητική βιομηχανία προστέθηκαν 264.000 θέσεις εργασίας το 2018 (αύξηση 37% ως προς το 2017, με συνολική αύξηση, όπως επισημαίνεται από κυβερνητικές πηγές, σχεδόν 500.000 θέσεων εργασίας υπό την Κυβέρνηση Trump), ενώ στον κατασκευαστικό κλάδο προστέθηκαν 280.000 θέσεις εργασίας το 2018 (αύξηση 12% ως προς το 2017).

Σημειώνεται, από Υπηρεσία BEA, ότι λόγω της μερικής μη λειτουργίας της ομοσπονδιακής Κυβέρνησης (federal government shutdown) από 22.12.2018 έως 25.1.2019 εκτιμάται απώλεια, λόγω μείωσης υπηρεσιών και προμηθειών, 0,1% του ΑΕΠ το τέταρτο τρίμηνο 2018.

Το έλλειμμα προϋπολογισμού της ομοσπονδιακής κυβέρνησης υπολογίζεται σε 3,8% του ΑΕΠ (\$ 779 δισ.) το 2018, από 3,5% (\$ 665 δισ.) το 2017, ή 2,2% του ΑΕΠ εξαιρουμένων των πληρωμών τόκων (αύξηση 0,1% ως προς το 2017). Το 2018, οι εισπράξεις μειώθηκαν σε 16,5% του ΑΕΠ, από 17,2% το 2017, ενώ οι δαπάνες μειώθηκαν σε 20,3% του ΑΕΠ, από

20,7% το 2017 (ή, εξαιρουμένων των καθαρών πληρωμών τόκων, σε 18,7% του ΑΕΠ, από 19,3% το 2017). Το δημόσιο χρέος της ομοσπονδιακής κυβέρνησης αυξήθηκε κατά 7,4% το 2018, ενώ, ως ποσοστό του ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 1,7%, σε 77,8% του ΑΕΠ (δημόσιο χρέος / national debt: \$ 15,8 τρισ. σε δημόσια κατοχή χωρίς να συνυπολογίζονται οι διακυβερνητικοί λογαριασμοί, ενώ το ακαθάριστο χρέος / gross debt, συνυπολογιζόμενου του διακυβερνητικού δανεισμού, ανέρχεται σε περίπου \$ 21,5 τρισ. ή σε 105,3%).

Σύμφωνα με τον προϋπολογισμό της Κυβέρνησης έτους 2020 προβλέπεται αύξηση του ομοσπονδιακού ελλείμματος σε 5,1% του ΑΕΠ (\$ 1,09 τρισ.) το 2019, αλλά μείωση σε 3,9% του ΑΕΠ στη διάρκεια της πενταετίας 2020-2024. Η εν λόγω πρόβλεψη προϋποθέτει, μεταξύ άλλων, αύξηση της δαπάνης εθνικής άμυνας, περικοπή μη αμυντικών ελαστικών δαπανών, κατάργηση του νόμου κοινωνικών ασφαλίσεων "Affordable Care Act" ("Obamacare", 2010) και μεταρρυθμίσεις σε 13 προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας. Επίσης εκτιμάται πρωτογενές έλλειμμα (εξαιρουμένων των καθαρών πληρωμών τόκων) 3,3% του ΑΕΠ το 2019, αλλά, σταδιακά, μικρό πρωτογενές πλεόνασμα έως το 2024. Το δημόσιο χρέος (national debt) εκτιμάται θα κορυφωθεί σε 82% του ΑΕΠ το 2022 αλλά θα μειωθεί σταδιακά σε 71% του ΑΕΠ έως το 2029.

Προβλέψεις ανάπτυξης κατά την επόμενη 10ετία.

Βάσει εκτιμήσεων της Κυβέρνησης, με εφαρμογή της υφιστάμενης οικονομικής πολιτικής εκτιμάται ετήσια ανάπτυξη, κατά μέσο όρο, 3,0% την περίοδο 2018 έως 2029, ενώ αναμένεται σταδιακή συγκράτηση του ρυθμού ανάπτυξης μετά το 2019, λόγω κάμψης αφενός του λόγου κεφαλαίου-παραγωγής, μετά τα αρχικά αποτελέσματα της πρώτης περιόδου εταιρικών φορολογικών περικοπών, και αφετέρου των πολλαπλασιαστικών θετικών επιπτώσεων της φορολογικής μεταρρύθμισης στο σύνολο της οικονομίας. Ως εκτιμώμενοι κίνδυνοι απόκλισης, από τις εκτιμήσεις, αναφέρονται η μη εφαρμογή του οικονομικού προγράμματος Κυβέρνησης Trump, η μείωση των ρυθμών ανάπτυξης κύριων αγορών εκτός ΗΠΑ, έως και η τυχόν εφαρμογή πολιτικής "Medicare for All", με συναφείς αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις.

Βάσει πρόσφατων προβλέψεων, Μαΐου 2019, πλειοψηφίας αναλυτών το πραγματικό ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά το 2019 με ρυθμό 2,3%.

Σύμφωνα με τελευταία ανακοίνωση της Fed, 19 Ιουνίου 2019 (βλ.⁶), εγείρονται ορισμένες ανησυχίες για την πορεία της οικονομίας ΗΠΑ (λόγω σχετικής επιβράδυνσης, καθώς ο ρυθμός επενδύσεων μειώνεται, η αβεβαιότητα ενισχύεται και η οικονομία αναπτύσσεται με μέτριο ρυθμό), ώστε, ενδεχομένως και αναλόγως μελλοντικών εξελίξεων, δεν αποκλείεται να αποφασισθεί κατάλληλη δράση εντός του 2019, δηλαδή μείωση επιτοκίων. Υπογραμμίζεται ότι τροποποιείται πλέον σημαντικά η προηγούμενη αξιολόγηση της Fed, Μαΐου 2019, όταν η οικονομία είχε χαρακτηριστεί "σταθερή". Ειδικότερα, ο Πρόεδρος της Fed κ. Powell αναφέρθηκε, κατά σχετική συνέντευξη τύπου, σε ανησυχίες της επιχειρηματικής κοινότητας περί αύξησης κινδύνων, ως προς τις τρέχουσες εμπορικές εξελίξεις (δηλαδή ως προς τον εμπορικό πόλεμο και τις διαπραγματεύσεις με την Κίνα) και την επιβράδυνση του ρυθμού παγκόσμιας οικονομικής ανάπτυξης. Η Διοίκηση της Fed φέρεται προβληματισμένη λόγω αφενός της γενικής εκτίμησης ικανοποιητικής τρέχουσας κατάστασης της οικονομίας, χωρίς να απαιτείται στήριξη μέσω

---

⁶ Βλ. <https://www.federalreserve.gov/monetarypolicy/files/monetary20190619a1.pdf>.

παρεμβάσεων της Fed, ενώ, αφετέρου, τελευταίως αυξάνονται οι αρνητικές ενδείξεις, ιδίως βάσει νεότερων δεδομένων περί φθίνοντα ρυθμού βιομηχανικής παραγωγής, ενδεχόμενης κάμψης της οικονομίας εντός του έτους. Εν προκειμένω, η Fed φαίνεται αναμένει προσεχείς περαιτέρω εξελίξεις ώστε να διαφανούν καλύτερα οι τάσεις που μπορεί να επιβάλλουν τυχόν ανάληψη δράσης.

Πράγματι, η πλειοψηφία αναλυτών συγκλίνουν σε πρόβλεψη επιβράδυνσης της οικονομίας κατά το 2019. Αν και η γενική οικονομική συγκυρία δεν φαίνεται να συνάδει με δυσσίωνες προβλέψεις, λαμβανομένων υπόψη των εξαιρετικών επιδόσεων κατά το προηγούμενο έτος, ωστόσο, το ενδεχόμενο μιας επικείμενης κάμψης της οικονομίας φαίνεται να ενισχύεται λόγω σειράς σχετικών ενδείξεων, επί το αρνητικότερο, αναγνωρίζοντας τις δυνητικές επιπτώσεις ορατών κινδύνων όπως των δασμών, ιδίως, στις εισαγωγές από την Κίνα (φόρων σε τελική ανάλυση, αποτέλεσμα οποίων είναι η επιβάρυνση της οικονομίας), τις επιπτώσεις από αποφάσεις της Fed για την εξέλιξη των επιτοκίων προς σταθεροποίηση της οικονομίας, ή και προβλήματα έγκρισης του προϋπολογισμού (έως 30 Σεπτεμβρίου τρ. έ.) και του επιτρεπόμενου άνω ορίου του ήδη υπέρογκου δημόσιου χρέους.

Θεωρείται πλέον βέβαιο ότι ο Πρόεδρος Trump θα πρέπει να λάβει σημαντικές αποφάσεις για το εμπόριο και τον προϋπολογισμό τους προσεχείς μήνες τρ.έ., καθώς διαφαίνονται ανησυχητικές ενδείξεις κόπωσης της οικονομίας, με αυξανόμενη πίεση επαναπροσδιορισμού των παραμέτρων οικονομικής πολιτικής υπό τον φόβο μιας μη αποδεκτής κάμψης της οικονομίας κατά το δεύτερο ήμισυ του 2019 ή το 2020. Σημειώνεται ότι γίνεται ήδη λόγος περί αποδεκτής ή μη προσγείωσης της οικονομίας, με ανεκτό ρυθμό ανάπτυξης για το 2019 περί το 2%, ως soft landing, ήδη άνω του μέσου όρου των ετών Κυβέρνησης Obama, αλλά μη ανεκτού πχ. 1,5%, ιδίως για πολιτική διαχείριση ενόψει εκλογών 2020 (ενώ, σύμφωνα με γενικές προβλέψεις Μαΐου 2019 από πλειοψηφία αναλυτών, το πραγματικό ΑΕΠ εκτιμάται θα αυξηθεί στο σύνολο του 2019 με ρυθμό 2,3%).

3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Για επίτευξη των στόχων οικονομικής πολιτικής, κατά το 2018 η Κυβέρνηση Trump εφάρμοσε συγκεκριμένα μέτρα στην αγορά εργασίας, στην παραγωγή και στην αγοραστική δύναμη της οικονομίας ΗΠΑ, με μεταρρυθμιστικές παρεμβάσεις σε σειρά τομέων (φορολογία, κανονιστικό πλαίσιο, αγορά εργασίας, υγειονομική περίθαλψη, χρηματοπιστωτικό σύστημα και αγορά ενέργειας), για διαμόρφωση βέλτιστων συνθηκών ελεύθερης αγοράς και απρόσκοπτης λειτουργίας ανταγωνιστικών μηχανισμών, τόσο σε εγχώριο όσο και σε διεθνές πλαίσιο.

Επιπτώσεις του Νόμου Φορολογικών Περικοπών και Απασχόλησης. Μειώνοντας το κόστος κεφαλαίου, ο νόμος TCJA / Tax Cuts and Jobs Act (βλ.⁷) ώθησε τις επιχειρήσεις να αυξήσουν τις κεφαλαιουχικές δαπάνες τους (ετήσια αύξηση 16% στις πραγματικές μη-οικιστικές πάγιες επενδύσεις, έως το 3ο τρίμηνο 2018), καθώς και τις εργασιακές αποζημιώσεις και προσλήψεις. Επίσης, οι παρεχόμενες φορολογικές ελαφρύνσεις οδήγησαν στον αναπροσανατολισμό αμερικανικών επενδύσεων προς την εγχώρια αγορά, με μείωση των άμεσων επενδύσεων ΗΠΑ στο εξωτερικό κατά \$148 δισ., καθώς και μείωση της συνολικής επενδυτικής θέσης των ΗΠΑ σε οκτώ συγκεκριμένους φορολογικούς παραδείσους κατά \$ 200 δισ.

Μείωση Βαρών Κανονιστικού Κόστους. Υπήρξαν σημαντικές προσπάθειες της Κυβέρνησης Trump για μείωση κανονιστικών ρυθμίσεων (deregulation) και, συγκεκριμένα, μέσω της

⁷ "Tax Cuts and Jobs Act", υπεγράφη τον Δεκέμβριο 2017 με ισχύ από Ιανουάριο 2018.

εφαρμογής ανώτατων ορίων κανονιστικού κόστους των ομοσπονδιακών αρχών (Εκτελεστική Εντολή 13771, βλ.⁸). Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία, η εφαρμοζόμενη στρατηγική μείωσης του ομοσπονδιακού κανονιστικού κόστους ανέτρεψε την μακρόχρονη τάση αύξησης του εν λόγω κόστους σε ομοσπονδιακό επίπεδο (κατά περίπου \$ 8 δισ. ετησίως), εξοικονομώντας ετήσιες κανονιστικές δαπάνες ύψους \$ 0,6 δισ. και \$ 1,4 δισ. κατά το 2017 και το 2018 αντίστοιχα.

Μεγέθυνση Ευκαιριών Απασχόλησης για κάθε Αμερικανό. Σημαντικές ήταν οι επιπτώσεις της μεγέθυνσης της οικονομίας στην αγορά εργασίας, όπως αύξηση των μισθών και του ποσοστού απασχόλησης με ταχείς ρυθμούς που δεν έχουν παρατηρηθεί από την κρίση του 2009, ενώ το ποσοστό ανεργίας παρέμεινε κάτω του 4% σχεδόν καθ' όλο το 2018.

Αύξηση Επιλογών και Ανταγωνισμού στην Αγορά Ιατρικής Περίθαλψης. Δεν υποστηρίζονται απόψεις μεγαλύτερης κρατικής παρέμβασης στον τομέα υγειονομικής ασφάλισης και περίθαλψης (Medicare for All), λόγω χρηματοδοτικού κόστους, δημιουργίας συνθηκών ελλείπους ανταγωνισμού και επιδείνωσης της ποιότητας περίθαλψης. Αντίθετα, σύμφωνα με την Κυβέρνηση Trump, η μείωση των κρατικών ρυθμιστικών παρεμβάσεων αυξάνει τις επιλογές και τον βαθμό ανταγωνισμού, διαμορφώνοντας συνθήκες αγοράς με δυνητικό όφελος \$ 453 δισ. για την επόμενη δεκαετία ενώ, παράλληλα, η διευκόλυνση, από την Κυβέρνηση Trump, της πρόσβασης γενόσημων φαρμάκων στην αγορά ΗΠΑ έχει ήδη εξοικονομήσει, το 2017 και το πρώτο ήμισυ του 2018, \$ 26 δισ. σε όφελος των καταναλωτών.

Απελευθέρωση του Δυναμικού της Αμερικανικής Ενέργειας. Θεωρείται εξόχως σημαντικός ο ρόλος των ενεργειακών αγορών για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας, σε πλαίσιο πολιτικής της παρούσας Κυβέρνησης για ενίσχυση της ελεύθερης αγοράς και της καινοτομίας προς διασφάλιση της ενεργειακής ανεξαρτησίας ΗΠΑ. Ενώ η παραγωγή άνθρακα σταθεροποιήθηκε κατά τα έτη 2017 και 2018, οι ΗΠΑ είναι πλέον καθαρός εξαγωγέας φυσικού αερίου, για πρώτη φορά την τελευταία 60ετία, αλλά και μεγαλύτερος παραγωγός αργού πετρελαίου παγκοσμίως. Η εκμετάλλευση των άφθονων ενεργειακών πηγών είναι στόχος πρωταρχικής σημασίας για διασφάλιση ικανοποιητικού ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης και εθνικής ασφάλειας των ΗΠΑ. Επιπλέον, μέσω μείωσης κανονιστικών ρυθμίσεων στον ενεργειακό τομέα εκτιμάται εξοικονόμηση, έως το τέλος του 2018, κανονιστικού κόστους άνω των \$ 5 δισ.

Διασφάλιση Ισορροπημένου Κανονιστικού Πλαισίου Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών. Πέραν της εφαρμογής των νέων Επτά Βασικών Μέτρων (Seven Core Principles) κανονιστικής ρύθμισης του χρηματοπιστωτικού τομέα (Εκτελεστική Εντολή 13772, βλ.⁹), επισημαίνεται η θετική ρύθμιση του νέου νόμου "Economic Growth, Regulatory Relief, and Consumer Protection Act of 2018" με τον οποίο αποδεσμεύονται οι μικρομεσαίες τράπεζες από τις πιο περιοριστικές διατάξεις του νόμου Dodd-Frank, ενώ παράλληλα διατηρείται αυξημένη εποπτεία των σημαντικών συστημικών χρηματοπιστωτικών οργανισμών.

Προσαρμογή στην Τεχνολογική Αλλαγή και στην Τεχνητή Νοημοσύνη - Αντιμετώπιση Απειλών στον Κυβερνοχώρο. Σύμφωνα με εκτιμήσεις για ενδεχόμενες επιπτώσεις της συνεχούς προόδου στην πληροφορική τεχνολογία (IT) και στις τεχνολογίες αυτοματισμού στις μελλοντικές αγορές εργασίας και στην εθνική ασφάλεια ΗΠΑ, θεωρείται ότι, παρά την πιθανή απώλεια θέσεων εργασίας, το συνολικό αποτέλεσμα για την ευημερία και το ΑΕΠ των ΗΠΑ θα είναι θετικό, ενώ επισημαίνεται η δέσμευση της Κυβέρνησης ΗΠΑ για επανεκπαίδευση 6,5 εκ. εργαζόμενων. Τονίζεται η κρισιμότητα αντιμετώπισης των συνεχών νέων προκλήσεων στον τομέα κυβερνοασφάλειας.

⁸ Executive Order 13771: "Reducing Regulation and Controlling Regulatory Costs", από 30.1.2017.

⁹ Executive Order 13772, "Core Principles for Regulating the United States Financial System", από 3.2.2017.

Μείωση Φτώχειας και Βελτίωση της Αυτάρκειας στην Αμερική. Θετικές ήταν οι επιπτώσεις της βελτίωσης της οικονομίας ειδικά στους πολίτες με χαμηλά εισοδήματα. Επισημαίνεται η πολιτική Κυβέρνησης Trump για εξάλειψη της φτώχειας με βάση αναπτυξιακές πολιτικές, εργασιακές μεταρρυθμίσεις και αύξηση της απασχόλησης, για υποστήριξη συνθηκών αυτάρκειας χωρίς κρατικές μεταβιβάσεις. Ενδεικτικά αναφέρεται ελάττωση του ποσοστού Αμερικανών που διαβιώνουν υπό επισιτιστική ανασφάλεια από 12,3% το 2016 σε 11,8% το 2017.

4. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Ενώ κατά τα προηγούμενα έτη οι ΗΠΑ ακολουθούσαν σχετικά σταθερή εμπορική πολιτική, υποστηρίζοντας, μεταξύ άλλων, τη συμμετοχή της χώρας σε πολυμερείς συμφωνίες περιφερειακής συνεργασίας, η Κυβέρνηση Προεδρίας Trump ακολουθεί νέα διαφοροποιημένη εμπορική πολιτική, συχνών εκφάνσεων προστατευτισμού, με βασικές προτεραιότητες τη μείωση των διμερών εμπορικών ελλειμμάτων ΗΠΑ και την ενίσχυση της εγχώριας βιομηχανίας.

Trade Policy Agenda.

Σύμφωνα με την εν λόγω έκθεση εμπορικής στρατηγικής του Προέδρου Trump για τις ΗΠΑ (βλ.¹⁰), η Κυβέρνηση Trump κληρονόμησε σημαντικά στρεβλωμένο σύστημα παγκόσμιου εμπορίου, συμπεριλαμβανομένων προβλημάτων των υφιστάμενων εμπορικών συμφωνιών των ΗΠΑ (ολοκληρωθείσες έναντι 20 χωρών) και των θεσμών διευκόλυνσης/επιτήρησης του διεθνούς εμπορίου (βλ. ΠΟΕ). Σε εν λόγω σύστημα, ορισμένες χώρες εφαρμόζουν αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, στρέβλωσης των όρων των διεθνών συναλλαγών, ενθαρρύνοντας τη μεταφορά επενδύσεων σε περιοχές με σημαντικά υποδεέστερες προδιαγραφές παραγωγής. Τα υφιστάμενα ελαττώματα έβλαψαν τις επιχειρήσεις και τους εργαζόμενους στις ΗΠΑ, προκαλώντας ανησυχία για τα οφέλη της παγκοσμιοποίησης, ενώ ειδικά ο τομέας μεταποίησης ΗΠΑ υπέστη τεράστιες απώλειες θέσεων εργασίας, με παράλληλη μείωση μισθών.

Η Κυβέρνηση Trump προσπάθησε, ενεργά, εντός της πρώτης διετίας διακυβέρνησής της, να βελτιώσει τη γενική αυτή αρνητική κατάσταση, λαμβάνοντας άμεσα και αποφασιστικά μέτρα εφαρμογής νέας εμπορικής πολιτικής (σε οποίο πλαίσιο εντάσσονται εκφάνσεις γενικού προστατευτισμού ΗΠΑ μέσω επιβολής μέτρων εγχώριας εμπορικής νομοθεσίας, όπως δασμών, γενικών ή/και αντιντάμπινγκ και αντισταθμιστικών, ή όπως τακτικότερης αναθεώρησης των όρων χορήγησης προτιμησιακών εμπορικών καθεστώτων, συμπεριλαμβανομένου του Γενικού Συστήματος Προτιμήσεων / GSP ΗΠΑ, αλλά και με πολλές άλλες επί μέρους αλλαγές έναντι άλλων χωρών εντός της τελευταίας διετίας).

Σε αυτό το πλαίσιο, οι ΗΠΑ αποσύρθηκαν από προηγούμενες εμπορικές τους σχέσεις (π.χ. τροποποίηση της Συμφωνίας Ελεύθερου Εμπορίου Βορείου Αμερικής NAFTA, με τον Καναδά και το Μεξικό, απόσυρση από το Σύμφωνο Χωρών Ειρηνικού TPP, παύση διαπραγματεύσεων με την ΕΕ για την Διατλαντική Εταιρική Σχέση Εμπορίου και Επενδύσεων TTIP) και ανέπτυξαν νέα δυναμική έναντι των στρατηγικών εμπορικών εταίρων για επαναδιαπραγμάτευση των υφιστάμενων συμφωνιών: εντός του 2018 οι ΗΠΑ διαπραγματεύθηκαν επιτυχώς νέες

---

¹⁰ USTR, https://ustr.gov/sites/default/files/2019_Trade_Policy_Agenda_and_2018_Annual_Report.pdf.

συμφωνίες με τη Νότια Κορέα (Revised KORUS / Korea-US Trade Agreement, 9/2018 και με τον Καναδά και το Μεξικό (USMCA / USA-Mexico-Canada Trade Agreement, 11/2018).

Για άνοιγμα νέων αγορών, μέσω επίτευξης νέων εμπορικών συμφωνιών, η Κυβέρνηση Trump προτίθεται ολοκληρώσει εμπορικές διαπραγματεύσεις με την Ιαπωνία, την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Ηνωμένο Βασίλειο και, ενδεχομένως, τη Βραζιλία, για προσαρμογή της εμπορικής πολιτικής ΗΠΑ στην πραγματικότητα της παγκόσμιας οικονομίας του 21ου αιώνα, προς όφελος των Αμερικανών εργαζόμενων και επιχειρήσεων.

National Trade Estimate on Foreign Trade Barriers (NTE).

Στην εν λόγω ετήσια έκθεση NTE (βλ.¹¹), παρουσιάζεται η έκταση των σημαντικότερων εμποδίων στις οικονομικές δραστηριότητες των ΗΠΑ παγκοσμίως, σε εξαγωγές υπηρεσιών και προϊόντων (συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών), επενδύσεις (ιδίως με αρνητικές επιπτώσεις στις εξαγωγές), και ηλεκτρονικό εμπόριο, κατά το 2018, ενώ υποστηρίζονται οι θέσεις της Κυβέρνησης ΗΠΑ περί εφαρμογής δίκαιης διεθνούς εμπορικής πολιτικής αμοιβαίου οφέλους (“fair and reciprocal trade policy”). Επίσης, υποστηρίζονται οι ίδιες προτεραιότητες που αναφέρθηκαν στην παρεμφερή ετήσια έκθεση εμπορικής πολιτικής ΗΠΑ “Trade Policy Agenda”, περί επιθετικής εφαρμογής της νέας εμπορικής πολιτικής ΗΠΑ για υπεράσπιση των οικονομικών συμφερόντων των αμερικανικών επιχειρήσεων παγκοσμίως.

Ειδικότερα, η εν λόγω έκθεση καλύπτει 65 χώρες / τελωνειακά εδάφη / περιφερειακές ενώσεις, συμπεριλαμβανομένων των 20 εμπορικών εταιρών με τους οποίους οι ΗΠΑ έχουν συνάψει Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών (FTA), καθώς και των 50 μεγαλύτερων εξαγωγικών αγορών ΗΠΑ, λαμβανομένου υπόψη ότι οι προαναφερθέντες εταίροι αντιστοιχούν συνολικά σε 95% των συναλλαγών αγαθών και υπηρεσιών των ΗΠΑ, ύψους \$ 5,5 τρισ. δολ. Στην NTE εξετάζεται λεπτομερώς κάθε εταίρος μεμονωμένα, με αναφορά, αναλόγως περίπτωσης, σε έντεκα κατηγορίες εμποδίων, ενώ σε τελευταία έκθεση NTE επισημαίνονται τα παρακάτω.

Έναντι της Κίνας. Εμπορικό έλλειμμα ΗΠΑ: \$ 419,2 δισ. το 2018 (ετήσια αύξηση 11,6% ή \$ 43,6 δισ.). Εξαγωγές προϊόντων ΗΠΑ: \$ 120,3 δισ. (μείωση 7,4% ή \$ 9,6 δισ.). Εξαγωγές προϊόντων Κίνας: \$ 539,5 δισ. (ετήσια αύξηση 6,7%). Κατά το 2018 η Κίνα ήταν η τρίτη μεγαλύτερη εξαγωγική αγορά προϊόντων ΗΠΑ. Εξαγωγές υπηρεσιών ΗΠΑ: \$ 57,6 δισ. το 2017 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία), ενώ οι εξαγωγές υπηρεσιών Κίνας ήταν \$ 17,4 δισ. Οι πωλήσεις υπηρεσιών στην Κίνα από τοπικές θυγατρικές ΗΠΑ ήταν \$ 55,1 δισ. το 2016 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία), ενώ οι πωλήσεις υπηρεσιών στις ΗΠΑ από τοπικές θυγατρικές Κίνας ήταν \$ 8,3 δισ. Οι αμερικανικές άμεσες ξένες επενδύσεις (FDI) στην Κίνα (απόθεμα) ανήλθαν σε \$ 107,6 δισ. το 2017 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία), ως αύξηση 10,6% από το 2016.

Όσον αφορά στα σημαντικότερα εμπόδια έναντι της Κίνας, λαμβανομένου υπόψη ότι οι εμπορικές πολιτικές και πρακτικές της συγκεκριμένης χώρας προκαλούν ιδιαίτερη ανησυχία στις ΗΠΑ, σε σειρά διαφορετικών τομέων, υπογραμμίζεται ότι στην έκθεση NTE παρατίθεται σύνοψη, ενώ σχετικά ζητήματα αναλύονται διεξοδικά στις ειδικές εκθέσεις: “2018 USTR Report to Congress on China’s World Trade Organization (WTO) Compliance” (4.2.2019), “Findings of the Investigation into China’s Acts, Policies, and Practices Related to Technology Transfer, Intellectual Property, and Innovation Under Section 301 of the Trade Act of 1974” (22.3.2018),

¹¹ NTE, https://ustr.gov/sites/default/files/2019_National_Trade_Estimate_Report.pdf.

και “Update Concerning China’s Acts, Policies and Practices Related to Technology Transfer, Intellectual Property, and Innovation” (20.11.2018).

Έναντι Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το έλλειμμα εμπορικού ισοζυγίου των ΗΠΑ με την ΕΕ ήταν \$ 169,3 δισ. το 2018 (ετήσια αύξηση 11,8% ή \$ 17,9 δισ.). Οι εξαγωγές προϊόντων ΗΠΑ στην ΕΕ ανήλθαν σε \$ 318,6 δισ. (αύξηση 12,5% ή \$ 35,4 δισ.). Οι εξαγωγές ΕΕ στις ΗΠΑ ανήλθαν σε \$ 487,9 δισ. (ετήσια αύξηση 12,3%). Οι αμερικανικές εξαγωγές υπηρεσιών στην ΕΕ ανήλθαν σε \$ 243,4 δισ. το 2017 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία), ενώ οι εξαγωγές ΕΕ ήταν \$ 192,0 δισ. Οι πωλήσεις υπηρεσιών στην ΕΕ από τοπικές θυγατρικές ΗΠΑ ανήλθαν σε \$ 669,4 δισ. το 2016 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία), ενώ οι πωλήσεις υπηρεσιών στις ΗΠΑ από τοπικές θυγατρικές ΕΕ ήταν \$ 510,5 δισ. Οι αμερικανικές άμεσες ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ) στην ΕΕ (απόθεμα) ήταν \$ 3,2 τρισ. το 2017 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία), αύξηση 6,7% από το 2016.

Σημαντικότερα εμπόδια για δραστηριότητες αμερικανικών επιχειρήσεων στην ΕΕ αναφέρονται εκτενώς, υπό πληθώρα υποκατηγοριών, σε βασικές κατηγορίες: καθεστώς εισαγωγής, επιδοτήσεις, δημόσιες προμήθειες / συμβάσεις, προστασία δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, εμπόδια στην παροχή υπηρεσιών, εμπόδια στο ηλεκτρονικό εμπόριο και εμπόδια στις επενδύσεις.

5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία (BEA / DoC, βλ.¹²) εμπορικών συναλλαγών έτους 2018, οι ΗΠΑ είχαν κατά το προηγούμενο έτος έλλειμμα προϊόντων και υπηρεσιών ύψους \$ 621,0 δισ., από \$ 552,3 δισ. το 2017 (αύξηση κατά \$ 68,8 δισ., ή 12,4%). Ειδικότερα, οι εισαγωγές αυξήθηκαν ταχύτερα από τις εξαγωγές. Συγκεκριμένα, οι εξαγωγές ανήλθαν σε \$ 2,5 τρισ. (αύξηση κατά \$ 148,9 δισ., ή 6,3% ετησίως, με αύξηση εξαγωγών προϊόντων κατά \$ 118,5 δισ. και εξαγωγών υπηρεσιών κατά \$ 30,4 δισ.) ενώ οι εισαγωγές ανήλθαν σε \$ 3,1 τρισ. (αύξηση κατά \$ 217,7 δισ., ή 7,5% ετησίως, με αύξηση εισαγωγών προϊόντων κατά \$ 202,2 δισ. και εισαγωγών υπηρεσιών κατά \$ 15,4 δισ.).

Οι σημαντικότερες αυξήσεις εξαγωγών προϊόντων κατεγράφησαν στις κατηγορίες βιομηχανικών προμηθειών/υλικών και κεφαλαιουχικών προϊόντων, ενώ οι σημαντικότερες αυξήσεις εξαγωγών υπηρεσιών κατεγράφησαν στις κατηγορίες επιχειρηματικών υπηρεσιών. Οι σημαντικότερες αυξήσεις εισαγωγών προϊόντων κατεγράφησαν στις κατηγορίες βιομηχανικών προμηθειών/υλικών και κεφαλαιουχικών και καταναλωτικών προϊόντων, ενώ οι σημαντικότερες αυξήσεις εισαγωγών υπηρεσιών κατεγράφησαν στον τουρισμό, στις επιχειρηματικές υπηρεσίες και στις μεταφορικές, με μερική αντιστάθμιση των εν λόγω αυξήσεων από μείωση στις ασφαλιστικές υπηρεσίες.

Οι δέκα σημαντικότεροι εμπορικοί εταίροι των ΗΠΑ το έτος 2018 ήταν, κατά σειρά φθίνουσας αξίας συνολικού όγκου εμπορίου, οι χώρες Κίνα (\$ 659,8 δισ.), Καναδάς (\$ 617,2 δισ.), Μεξικό (\$ 611,5 δισ.), Ιαπωνία (\$ 217,6 δισ.), Γερμανία (\$ 183,6 δισ.), Ν. Κορέα (\$ 130,6 δισ.), Ηνωμένο Βασίλειο (\$ 127,0 δισ.), Γαλλία (\$ 88,8 δισ.), Ινδία (\$ 87,5 δισ.) και Ιταλία (\$ 77,9 δισ.).

¹² Προκαταρκτικά στοιχεία, από 3/2019, του Γραφείου Οικονομικής Ανάλυσης (BEA / Bureau of Economic Analysis), Υπουργείου Εμπορίου (DoC).

Ως προς το εμπορικό ισοζύγιο προϊόντων, το έλλειμμα ΗΠΑ αυξήθηκε, για τρίτη συνεχή χρονιά, κατά \$ 83,8 δισ. ή 10,4%, από \$ 807,5 δισ. το 2017 σε \$ 891,3 δισ. το 2018.

Ως προς το εμπορικό ισοζύγιο υπηρεσιών, το πλεόνασμα ΗΠΑ αυξήθηκε, κατά \$ 15,0 δισ. ή 5,9%, από \$ 255,2 δισ. το 2017 σε \$ 270,2 δισ. το 2018 (βλ.¹³).

Ως προς το εμπορικό ισοζύγιο προϊόντων έναντι χωρών / περιοχών, σύμφωνα με τα ανακοινωθέντα στοιχεία έτους 2018, οι ΗΠΑ πραγματοποίησαν πολύ περισσότερες αγορές ξένων προϊόντων σε σχέση με τις αντίστοιχες πωλήσεις σε Ευρώπη, Ασία, Βόρεια Αμερική και Αφρική. Ειδικότερα, κατεγράφησαν για τις ΗΠΑ πλεονάσματα με τη Νότια και Κεντρική Αμερική, το Χονγκ Κονγκ, την Ολλανδία, την Αυστραλία και το Βέλγιο. Αντίθετα, ελλείμματα αναφέρονται έναντι της Κίνας, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Μεξικού, της Γερμανίας, της Ιαπωνίας, της Ιρλανδίας, της Ιταλίας, της Μαλαισίας, της Ινδίας, των χωρών ΟΡΕC, του Καναδά, της Ταϊλάνδης, της Ελβετίας, της Νότιας Κορέας, της Γαλλίας, της Ταιβάν, της Ρωσίας, της Ινδονησίας και της Σαουδικής Αραβίας.

Ειδικότερα έναντι της Κίνας, το εμπορικό έλλειμμα ΗΠΑ αυξήθηκε το 2018 κατά \$ 43,6 δισ. και ανήλθε σε υψηλότερο μέχρι στιγμής επίπεδο συνόλου ελλείμματος \$ 419 δισ., καταδεικνύοντας τη σημαντικότητα των εν εξελίξει αμερικανικών προσπαθειών για σύναψη συμφωνίας με την Κίνα. Συγκεκριμένα, οι εξαγωγές ΗΠΑ στην Κίνα μειώθηκαν κατά \$ 9,6 δισ., σε σύνολο \$ 120,3 δισ. το 2018, ενώ οι εισαγωγές αυξήθηκαν κατά \$ 34,0 δισ., σε σύνολο \$ 539,5 δισ.

Ως προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, το εμπορικό έλλειμμα ΗΠΑ αυξήθηκε το 2018 κατά \$ 17,9 δισ., σε σύνολο έτους \$ 169,3 δισ. Συγκεκριμένα, οι εξαγωγές ΗΠΑ αυξήθηκαν κατά \$ 35,4 δισ., σε σύνολο έτους \$ 318,6 δισ., ενώ οι εισαγωγές αυξήθηκαν, αναλογικά περισσότερο, κατά \$ 53,3 δισ., σε σύνολο έτους 2018 \$ 487,9 δισ.

Σημειώνεται, τέλος, ότι κατά το 2018 το έλλειμμα αγαθών (προϊόντων / υπηρεσιών) ΗΠΑ ανήλθε, ως ποσοστό του ΑΕΠ, σε 3,0%, από 2,8% το 2017.

Επισημαίνεται ότι το τελευταίο έλλειμμα ισοζυγίου προϊόντων ΗΠΑ (\$ 891,3 δισ.), οποίο αυξήθηκε και κατά το 2018 παρά την παρέλευση διετίας πολιτικών America First της Κυβέρνησης Trump, είναι το μέχρι στιγμής υψηλότερο στην 243χρονη ιστορία του έθνους, από προηγούμενο υψηλότερο \$ 838,3 δισ. του 2006. Άλλως, η επιδείνωση αυτού του ελλείμματος από την προηγούμενη Κυβέρνηση Obama υπερβαίνει τα \$ 100 δισ.

Θεωρείται από καιρού προφανές ότι η Κυβέρνηση Trump αποτυγχάνει να μειώσει το εν λόγω έλλειμμα, το οποίο ο ίδιος ο Πρόεδρος ΗΠΑ χαρακτηρίζει "μη βιώσιμο" και ως αντιπροσωπευτικό τεράστιας μεταφοράς πλούτου από Αμερικανούς σε αλλοδαπούς. Και παρά το ότι κατά το 2018 επεβλήθη σειρά δασμών σε εισαγωγές ειδών από διάφορες χώρες, μεταξύ άλλων ιδίως από την Κίνα (βλ.¹⁴), οι εισαγωγές παρέμειναν υψηλότερες των εξαγωγών.

¹³ Οι ΗΠΑ διατηρούν συνήθως σημαντικό πλεόνασμα ισοζυγίου υπηρεσιών, στο οποίο περιλαμβάνονται οι δαπάνες ξένων τουριστών και φοιτητών καθώς και χρηματοπιστωτικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών, αντισταθμίζοντας εν μέρει το γενικότερο έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο αγαθών (προϊόντων / υπηρεσιών).

¹⁴ Ο Πρόεδρος Trump έχει χρησιμοποιήσει το μέτρο επιβολής δασμών πιο επιθετικά από οποιονδήποτε άλλον Αμερικανό Πρόεδρο, από τη δεκαετία του 1930, ενώ έχει χαρακτηρίσει τους δασμούς ως "το μεγαλύτερο διαπραγματευτικό εργαλείο στην ιστορία της χώρας", θεωρώντας τους δασμούς αιτία πίεσης εμπορικών εταιριών, όπως η Κίνα, σε διαπραγματεύσεις.

Ωστόσο, δημοσιοποιήθηκε κατά το 2018 σειρά εγχώριων οικονομικών ερευνών και εκθέσεων σε οποίες αποκαλύπτεται ότι οι δασμοί επιδεινώνουν το, κατά τα λοιπά θετικό, κλίμα στην οικονομία των ΗΠΑ προκαλώντας αναταραχή, παράπλευρες απώλειες και αβεβαιότητα. Όπως ειδικότερα τονίζεται από αναλυτές, το εμπορικό έλλειμμα ΗΠΑ διογκώνεται εξαιτίας ευρύτερων οικονομικών δυνάμεων και συσχετισμών, συμπεριλαμβανομένου ενός χρόνιου ελλείμματος εθνικής αποταμίευσης που επιδεινώθηκε από τις φορολογικές περικοπές, κατά το 2018, του εταιρικού και ατομικού φόρου εισοδήματος (ύψους \$ 1,5 τρισ.), καθόσον η αύξηση των διαθέσιμων εισοδημάτων καταναλωτών και επιχειρήσεων οδήγησε σε αύξηση αγορών εισαγόμενων προϊόντων.

6. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΑΓΙΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ)

Η Καθαρή Διεθνής Επενδυτική Θέση (ΚΔΕΘ - NIIP) των ΗΠΑ στα τέλη του τετάρτου τριμήνου του 2018 ανήλθε στα \$ -9.717,1 δισ. (βλ.¹⁵), μειωμένη κατά 28% συγκριτικά με τα τέλη του 2017 (\$ -7.725 δισ.). Κατά την ίδια περίοδο, τα περιουσιακά στοιχεία μειώθηκαν σε \$ 25.398 δισ., μειωμένα κατά \$ 1.695,4 δισ. συγκριτικά με το προηγούμενο τρίμηνο, ενώ οι υποχρεώσεις διαμορφώθηκαν σε \$ 35.115,7 δισ., μειωμένες κατά \$ 1.613 δισ. σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο.

Ως προς τις εισροές Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (ΑΞΕ - FDI) στις ΗΠΑ, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία (βλ.¹⁶), το 2017 οι δαπάνες των ξένων επενδυτών (εξαγορές, σύσταση νέων και επέκταση υφιστάμενων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στη χώρα) αντιστοιχούσαν σε \$ 259,6 δισ., σημειώνοντας μείωση κατά 32% σε σχέση με το 2016. Το μεγαλύτερο ποσοστό αφορούσε για ακόμη μία χρονιά τις εξαγορές υφισταμένων επιχειρήσεων (\$ 253,2 δισ.). Το συνολικό ποσό των δαπανών που συμπεριλαμβάνει δαπάνες πρώτου έτους, καθώς και προγραμματισμένες μελλοντικές δαπάνες έως την ολοκλήρωση των επενδυτικών έργων που ξεκίνησε το 2017, διαμορφώθηκε στα \$ 278 δισ.

Οι τομείς που συγκέντρωσαν τη μεγαλύτερη εισροή κεφαλαίων είναι η βιομηχανία (\$ 103,7 δισ.), με τις μεγαλύτερες εισροές να αφορούν την βιομηχανία τροφίμων (\$ 34 δισ.) και τον κτηματομεσιτικό κλάδο. Οι άμεσες παραγωγικές επενδύσεις (greenfield), δηλ. οι δαπάνες είτε για τη δημιουργία καινούριων αμερικανικών εταιριών, είτε για την επέκταση ήδη υφισταμένων αμερικανικών εταιριών που ανήκουν σε επενδυτές ή εταιρίες του εξωτερικού, κινήθηκαν στα \$ 6,4 δισ., ενώ οι προγραμματισμένες επενδύσεις (το κεφάλαιο του πρώτου έτους μαζί με το μελλοντικό επενδυμένο) ανέρχονται σε \$ 24,8 δισ. Οι άμεσες παραγωγικές επενδύσεις κατά το 2017 πραγματοποιήθηκαν κυρίως στην βιομηχανία (\$ 1.6 δισ. που αντιστοιχούν στο 24% του συνόλου των επενδύσεων greenfield). Οι πολιτείες στις οποίες συγκεντρώθηκαν κατά κύριο λόγο οι εν λόγω επενδύσεις ήταν οι Delaware (\$ 1.2 δισ.) και Νέα Υόρκη (\$ 0,6 δισ.).

Η σημαντικότερη χώρα προέλευσης (σε όρους τελικού πραγματικού ιδιοκτήτη – UBO) ήταν ο Καναδάς (\$ 66,2 δισ.), ενώ ακολουθούν το Ηνωμένο Βασίλειο (\$ 40,9 δισ.), η Ιαπωνία (\$ 34

¹⁵ Πηγή: www.bea.gov/news/2019/us-net-international-investment-position-fourth-quarter-and-year-2018 (BEA, Γραφείο Οικονομικής Ανάλυσης, Υπουργείο Εμπορίου).

¹⁶ Πηγή: <https://www.bea.gov/system/files/2019-05/fdi0718rs.pdf> (BEA).

δισ.) και η Γαλλία (\$ 23,1 δισ.), με σημαντικότερο προορισμό του επενδυμένου κεφαλαίου τις Πολιτείες California (\$ 41,6 δισ.), Texas (\$ 39,7 δισ.) και Illinois (\$ 26 δισ.).

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΝΕΕΣ ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΗΠΑ ΤΟ 2017 ΑΝΑ ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ⁽¹⁷⁾ (σε εκ. δολ.)					
	Χώρα	Σύνολο	Εξαγορές	Σύσταση/Ίδρυση	Επέκταση
1	Καναδάς	66.998	65.737	432	829
2	Ηνωμένο Βασίλειο	41.126	40.658	*	*
3	Ιαπωνία	5.842	32.997	1.502	1.342
4	Γαλλία	23.756	22.656	93	1.008
5	Κίνα	*	13.716	*	*
6	Γερμανία	11.971	10.941	450	587
7	Ιρλανδία	*	7.402	9	*
8	Ολλανδία	*	5.200	11	*
9	Αυστραλία	3.932	*	*	*
10	Ελβετία	*	4.861	*	*
11	Σουηδία	*	2.960	*	*
12	Βέλγιο	1.683	1.670	13	0
13	Φινλανδία	1.457	*	*	0
14	Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	541	0	539	2
15	Χονγκ Κονγκ	412	257	*	*
16	Ινδία	388	242	*	*
17	Ισραήλ	121	87	33	1

Σημείωση: Με αστερίσκο σημειώνονται ποσά που δεν δημοσιεύονται προκειμένου αποφευχθεί η αποκάλυψη συγκεκριμένων στοιχείων εταιρικών επενδύσεων.

Σύμφωνα με στοιχεία UNCTAD, το 2017 οι ΗΠΑ συνεχίζουν να καταλαμβάνουν την πρώτη θέση στην παγκόσμια κατάταξη όσον αφορά τις εισερχόμενες ροές ξένων άμεσων επενδύσεων. Ακολουθούνται από την Κίνα, το Χονγκ Κονγκ, την Βραζιλία, την Σιγκαπούρη, την Ολλανδία, την Αυστραλία και την Ινδία. Όσον αφορά το 2018 οι παγκόσμιες ροές FDI εμφανίζονται μειωμένες κατά 20%. Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία, η μείωση που αντιστοιχεί στις ΗΠΑ διαμορφώνεται στο 18%. Το ίδιο διάστημα η δεύτερη στην κατάταξη Κίνα αύξησε τις εισροές FDI κατά 3%.

7. ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΕ – ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Οι διμερείς οικονομικές σχέσεις ΕΕ και ΗΠΑ χαρακτηρίζονται από τον υψηλότερο βαθμό αλληλεξάρτησης παγκοσμίως, δεδομένου ότι η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός και επενδυτικός εταίρος των ΗΠΑ και αντίστροφα (βλ.¹⁸).

¹⁷ Πηγή: <https://www.bea.gov/system/files/2019-05/fdi0718rs.pdf> (BEA, πίνακας σελίδα 9).

¹⁸ EU Trade Policy - USA, <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/united-states/>.

Η επισημοποίηση των διατλαντικών σχέσεων μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ ανάγεται στο 1990, με την υπογραφή της Διατλαντικής Διακήρυξης (Transatlantic Declaration / TD), ενώ το 1995 η διμερής σχέση ενισχύθηκε με τη συμφωνία της Νέας Διατλαντικής Ατζέντας (New Transatlantic Agenda / NTA), η οποία θεσμοθέτησε τον τακτικό διάλογο των μερών, συμπεριλαμβανόμενης της ετήσιας συνόδου κορυφής, για συντονισμό και συνεργασία σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος, πολιτικού και οικονομικού περιεχομένου. Κατά τη Διάσκεψη Κορυφής ΕΕ-ΗΠΑ το 1998 διαμορφώθηκαν συνθήκες στενότερης εμπορικής συνεργασίας, ενώ συμφωνήθηκαν στόχοι σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος και ορίστηκε χρονοδιάγραμμα κοινών δράσεων για επίτευξη συγκεκριμένων αποτελεσμάτων. Με τη σύσταση του Διατλαντικού Οικονομικού Συμβουλίου (Transatlantic Economic Council / TEC), το 2007, η διατλαντική οικονομική συνεργασία (σε πλαίσιο FATEI / Framework for Advancing Transatlantic Economic Integration) ενισχύθηκε περαιτέρω, ενώ, στο ίδιο πλαίσιο, το 2011 συστάθηκε η Ομάδα Εργασίας Υψηλού Επιπέδου “High-Level Working Group on Jobs and Growth”, για προσδιορισμό μέτρων ενίσχυσης του εμπορίου και των επενδύσεων ΕΕ - ΗΠΑ (θέσεις εργασίας, ανάπτυξη, ανταγωνιστικότητα).

Κατά την περίοδο 2013-2016 καταβλήθηκαν προσπάθειες διαπραγμάτευσης της Διατλαντικής Εταιρικής Σχέσης Εμπορίου και Επενδύσεων “Transatlantic Trade and Investment Partnership” (TTIP), έως τερματισμού των διαπραγματεύσεων (2016) χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα λόγω αναθεώρησης, από πλευράς Κυβέρνησης Προέδρου Trump, της στάσης των ΗΠΑ έναντι της TTIP (όπως, παράλληλα, έναντι όλων των διεθνών / περιφερειακών οικονομικών συμφωνιών των ΗΠΑ). Η Συμφωνία TTIP, οποία είχε στόχο τη διαμόρφωση ενός νέου πλαισίου συνεργασίας και οικονομικών σχέσεων ΕΕ-ΗΠΑ (εξάλειψη διαδικαστικών και δασμολογικών εμποδίων και εναρμόνιση κανονισμών και ρυθμίσεων για δημιουργία ελεύθερης ζώνης εμπορίου), θα αποτελούσε την σημαντικότερη συμφωνία οικονομικού περιεχομένου παγκοσμίως, επηρεάζοντας περί το 50% των παγκόσμιων οικονομικών συναλλαγών, αξίας αγαθών και υπηρεσιών σχεδόν € 1 τρισ. ευρώ.

Τον Ιούλιο 2018, στο πλαίσιο της εφαρμογής της νέας εμπορικής πολιτικής ΗΠΑ (με ποικίλες εκφάνσεις γενικού προστατευτισμού και επαναδιαπραγμάτευση διμερών οικονομικών / εμπορικών σχέσεων εντός της τελευταίας διετίας), υπήρξε συμφωνία των Προέδρων Trump και Juncker για έναρξη διαλόγου προς επίτευξη ισόρροπης διμερούς συμφωνίας σε βάση αμοιβαιότητας. Σε πλαίσιο των εν εξελίξει διαβουλεύσεων ΕΕ-ΗΠΑ (βλ.¹⁹), μέσω εργασιών της Ομάδας Εργασίας Executive Working Group (EWG), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε, 18.1.2019, οδηγίες διαπραγμάτευσης με ΗΠΑ, για δύο δυνητικές εμπορικές συμφωνίες: α) “Industrial Tariff Elimination” (εξάλειψη δασμών στα βιομηχανικά προϊόντα), και β) “Conformity Assessment” (συνεργασία για αναγνώριση των τεχνικών προδιαγραφών προϊόντων προς διευκόλυνση των διατλαντικών συναλλαγών). Αντίστοιχα, από πλευράς ΗΠΑ, ανακοινώθηκαν, 11.1.2019, Στόχοι Διαπραγμάτευσης (“United States-European Union Negotiations - Summary of Specific Negotiating Objectives”).

Από πλευράς ΕΕ τονίζεται ότι παρά ορισμένες διαφορές οι δύο πλευρές παραμένουν πιστές στη συμφωνία Ιουλίου 2018 περί μη επιβολής πρόσθετων δασμών κατά τη διάρκεια των διμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων, αποφεύγοντας την επιβάρυνση των υφιστάμενων

---

¹⁹ EU Trade Policy - Negotiations and Agreements, <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/negotiations-and-agreements/>.

σχέσεων μέσω εμπορικού πολέμου, επιδιώκοντας την ενίσχυση της διμερούς συνεργασίας για διευθέτηση των προκλήσεων αμοιβαίου ενδιαφέροντος και αναβάθμιση του διμερούς εμπορίου προς κοινό όφελος.

Διατλαντική Οικονομία. Η διατλαντική οικονομία παραμένει η μεγαλύτερη παγκοσμίως ενώ λόγω συσσώρευσης και παράτασης εντάσεων μεταξύ ΗΠΑ και ΕΕ η ανθεκτικότητα της παγκοσμίως σημαντικής αυτής οικονομικής σχέσης τίθεται σε δοκιμασία.

Οι διατλαντικές ροές εμπορίου και επενδύσεων υποστηρίζουν 16 εκ. θέσεις εργασίας σε ΗΠΑ και ΕΕ και παράγουν περίπου \$ 5,5 τρισ. εμπορικών πωλήσεων ετησίως, ενώ εκατέρωθεν του Ατλαντικού διακινούνται ημερησίως αγαθά και υπηρεσίες αξίας άνω των \$ 3,75 δισ. Η διατλαντική αγορά είναι η πλουσιότερη στον κόσμο καθώς συντηρεί περίπου το ήμισυ της συνολικής παγκόσμιας προσωπικής κατανάλωσης και αντιστοιχεί στο ένα τρίτο του παγκόσμιου ΑΕΠ σε όρους αγοραστικής δύναμης. Καμία άλλη περιοχή στον κόσμο δεν προσελκύει περισσότερες αμερικανικές Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (FDI) όσο η Ευρώπη, η οποία, αντίστοιχα, παραμένει μακράν η μεγαλύτερη πηγή εισερχόμενων επενδύσεων στις ΗΠΑ.

Η οικονομική αλληλεξάρτηση των δύο πλευρών είναι βαθύτερη από κάθε άλλη διεθνή οικονομική σχέση, ενώ οι οικονομικοί δεσμοί είναι ιδιαίτερα ισχυροί ως προς τις ΑΞΕ, τις επενδύσεις χαρτοφυλακίου, τις τραπεζικές συναλλαγές, τις πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών (ιδίως μέσω των εκατέρωθεν θυγατρικών), τις επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη, τη συνεργασία στον τομέα κατοχύρωσης πνευματικής ιδιοκτησίας, τις ροές τεχνολογίας και τις πωλήσεις υπηρεσιών υψηλής έντασης γνώσης.

Εμπόριο και επενδύσεις. Η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος των ΗΠΑ και αντίστροφα, ενώ οι εξαγωγές εμπορευμάτων ΗΠΑ προς την ΕΕ (κυρίως προς Ηνωμένο Βασίλειο, Ιταλία, Ολλανδία, Γερμανία) αυξήθηκαν το 2018 κατά 13%, σημειώνοντας καλύτερη ετήσια επίδοση συνολικής αξίας \$ 319 δισ. (κατά τους πρώτους 11 μήνες του 2018 οι εξαγωγές αγαθών των ΗΠΑ προς την ΕΕ ήταν 2,5 φορές υψηλότερες των αμερικανικών εξαγωγών στην Κίνα, ενώ 45 από τις 50 πολιτείες ΗΠΑ εξήγαγαν περισσότερα αγαθά στην Ευρώπη απ' ό,τι στην Κίνα). Το εμπορικό έλλειμμα των ΗΠΑ έναντι της ΕΕ ήταν \$ 168 δισ. το 2018, ως ετήσια αύξηση 11% (ενώ το έλλειμμα έναντι της Κίνας ήταν \$ 417 δισ. το ίδιο έτος).

Ωστόσο, οι εκατέρωθεν ροές ΑΞΕ μεταξύ των δύο πλευρών είναι μακράν σημαντικότερες των εμπορικών ροών και κινητήρια δύναμη της διατλαντικής οικονομίας, όπως και ιδιαίτερης σημασίας από άποψη δημιουργίας θέσεων εργασίας και ευημερίας δεδομένου ότι η Ευρώπη (ΕΕ) είναι ο μεγαλύτερος επενδυτής στις ΗΠΑ και αντίστροφα. Κατά το 2017, οι ΗΠΑ και η Ευρώπη αναλογούσαν σε 27% των παγκόσμιων εξαγωγών και 32% των παγκόσμιων εισαγωγών ενώ, το ίδιο έτος, αναλογούσαν σε 65% των παγκόσμιων εκροών και 58% των παγκόσμιων εισροών ΑΞΕ. Οι ευρωπαϊκές θυγατρικές στις ΗΠΑ εξήγαγαν αγαθά αξίας \$ 192,4 δισ. το 2016 (52% του συνόλου των ετήσιων εξαγωγών των ξένων θυγατρικών στις ΗΠΑ), ενώ οι πωλήσεις αμερικανικών θυγατρικών στην Ευρώπη (\$ 3 τρισ. το 2017) υπολογίζονται υψηλότερες των παγκόσμιων εξαγωγών ΗΠΑ (\$ 2,4 τρισ. το ίδιο έτος) και ως ήμισυ περίπου των παγκόσμιων πωλήσεων των αμερικανικών θυγατρικών στο εξωτερικό.

Εμπόριο υπηρεσιών. Το διατλαντικό εμπόριο υπηρεσιών έχει εξέχουσα σημασία στις σχέσεις ΗΠΑ-ΕΕ, δεδομένου ότι οι δύο οικονομίες είναι κατ' εξοχήν παραγωγοί και εξαγωγείς

υπηρεσιών, ενώ οι εις βάθος διασυνδέσεις των τομέων υπηρεσιών των δύο πλευρών, μέσω εκατέρωθεν επενδυτικών ροών, αποτελούν ακρογωνιαίο λίθο της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας των αμερικανικών και ευρωπαϊκών επιχειρήσεων. Κατά το 2017, η Ευρώπη αποτέλεσε προορισμό για το 37% των συνολικών εξαγωγών υπηρεσιών ΗΠΑ και, αντίστοιχα, πηγή του 43% των συνολικών εισαγωγών υπηρεσιών στις ΗΠΑ (με κορυφαίους εξαγωγείς υπηρεσιών τις χώρες Ηνωμένο Βασίλειο, Γερμανία, Ελβετία, Ιρλανδία, Γαλλία και Ιταλία). Συγκεκριμένα, το ίδιο έτος, οι αμερικανικές εξαγωγές υπηρεσιών στην Ευρώπη ανήλθαν σε κορυφαία επίδοση \$ 298 δισ. (αύξηση άνω του 40% ως προς το 2009), ενώ οι αμερικανικές εισαγωγές υπηρεσιών από την Ευρώπη επίσης ακολούθησαν παρόμοια τάση, ανερχόμενες σε κορυφαία επίδοση \$ 232 δισ., διαμορφώνοντας πλεόνασμα ισοζυγίου υπηρεσιών ΗΠΑ σε βάρος της Ευρώπης ύψους \$ 66 δισ. (ενώ, για σύγκριση, το εμπορικό έλλειμμα αγαθών σε βάρος ΗΠΑ ήταν \$ 175 δισ.).

Θέσεις εργασίας στη διατλαντική οικονομία. Οι διατλαντικές επενδυτικές ροές και το εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών στηρίζουν τις αγορές εργασίας στις ΗΠΑ και στην ΕΕ, ενώ οι ευρωπαϊκές θυγατρικές στις ΗΠΑ απασχολούν άμεσα εκατομμύρια εργαζόμενους, ως η μεγαλύτερη εκεί ξένη πηγή θέσεων εργασίας. Συγκεκριμένα, οι αμερικανικές θυγατρικές στην Ευρώπη απασχόλησαν άμεσα περίπου 4,8 εκ. εργαζόμενους το 2017 (αύξηση άνω του 30% από το 2000), ενώ, το ίδιο έτος, οι ευρωπαϊκές θυγατρικές στις ΗΠΑ απασχόλησαν άμεσα 4,6 εκ. εργαζόμενους (περίπου 90.000 περισσότερους εργαζόμενους ως προς το 2016). Επισημαίνεται ότι στα αναφερόμενα αυτά στοιχεία δεν συνυπολογίζονται οι πολλαπλασιαστικά ανάλογες έμμεσες θέσεις εργασίας που δημιουργούνται από τις εμπορικές ροές και την ανάπτυξη των αγορών μέσω συναφών επενδύσεων, επιχειρηματικών συνεργασιών κλπ.

Ψηφιακή οικονομία. Πρόκειται για τομέα της διατλαντικής οικονομικής σχέσης ο οποίος παρουσιάζει βέλτιστες προοπτικές και ταχεία ανάπτυξη, τόσο από άποψη μεγέθους όσο και σημασίας, λαμβανομένου υπόψη ότι στον τομέα ψηφιακών υπηρεσιών η Ευρώπη είναι ο σημαντικότερος εμπορικός εταίρος των ΗΠΑ και αντίστροφα, ενώ και οι δύο πλευρές είναι επίσης οι μεγαλύτεροι καθαροί εξαγωγείς ψηφιακών υπηρεσιών στον κόσμο. Η διατλαντική ψηφιακή διασύνδεση όχι μόνο εμφανίζει παγκοσμίως υψηλότερη κίνηση (traffic) αλλά επίσης εκτιμάται ότι θα συνεχίσει να αυξάνεται με σύνθετο ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης (Compound Annual Growth Rate / CAGR) 38% έως το 2025. Το 2017 οι ΗΠΑ εξήγαγαν \$ 204,2 δισ. ψηφιακών υπηρεσιών στην Ευρώπη και εισήγαγαν από αυτήν \$ 123,7 δισ., καταγράφοντας σε αυτόν τον τομέα εμπορικό πλεόνασμα σε βάρος της Ευρώπης τουλάχιστον \$ 80,5 δισ. Το ίδιο έτος, στις ΗΠΑ αναλογούσε το 31% των εξαγωγών υπηρεσιών ψηφιακού περιεχομένου της ΕΕ προς τρίτες χώρες και το 39% των εξαγωγών υπηρεσιών ψηφιακού περιεχομένου προς την ΕΕ από τρίτες χώρες.

Οικονομία καινοτομίας. Οι ροές στον τομέα έρευνας και ανάπτυξης (R&D) είναι σημαντικότερες μεταξύ ΗΠΑ-ΕΕ εν συγκρίσει με τις ροές έναντι λοιπών εταίρων των δύο πλευρών. Το 2016 αμερικανικές θυγατρικές επένδυσαν \$ 31,3 δισ. σε έρευνα και ανάπτυξη στην ΕΕ (58% των συνολικών δαπανών R&D θυγατρικών ΗΠΑ στο εξωτερικό, με κυριότερους αποδέκτες τις χώρες Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ελβετία, Ιρλανδία, Γαλλία και Βέλγιο). Αντίστοιχα, στις ΗΠΑ, οι δαπάνες R&D ευρωπαϊκών θυγατρικών ανήλθαν σε \$ 44 δισ. το ίδιο έτος (73% της συνολικής αξίας εργασιών R&D ξένων θυγατρικών στις ΗΠΑ).

Επισημαίνεται πρόσφατη μελέτη της ΕΕ (2/2019) “The European Union Trade and Investment Footprint in the United States”, για ανάδειξη του βαθμού συμβολής των κοινοτικών επενδύσεων και εισαγωγών της ΕΕ στην οικονομία των ΗΠΑ (τοπικές κοινοτικές επενδύσεις, αμερικανικές εξαγωγές στην ΕΕ, δημιουργηθείσες θέσεις εργασίας λόγω εμπορίου με ΕΕ και κοινοτικών επενδύσεων, έσοδα από επισκέπτες ΕΕ, βλ.²⁰).

8. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΗΠΑ / ΕΜΠΟΡΙΟ (ΓΡ. ΟΕΥ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ)

Αποκλίσεις στατιστικών στοιχείων ΕΛΣΤΑΤ – U.S. – I.T.C.

		2017	2018	Ποσοστιαία Μεταβολή
Αξία ελληνικών εξαγωγών σε ΗΠΑ	ΕΛΣΤΑΤ (σε εκ. €)	1.122,8	1.370,7	+22%
	US ITC (σε εκ. \$)	1.257,1	1.603,4	+27,5%
	US ITC (σε εκ.€*)		1.359,7	
Αξία εισαγωγών από ΗΠΑ	ΕΛΣΤΑΤ (σε εκ. €)	752,7	689,7	-8,4%
	US ITC (σε εκ. \$)	960,7	1.047,7	+9 %
	US ITC (σε εκ.€*)		888,4	
Σύνολο διμερούς εμπορίου	ΕΛΣΤΑΤ (σε εκ. €)	1.875,5	2.060,4	+9,9
	US ITC (σε εκ. \$)	2.217,8	2.651,1	+19,5%
	US ITC (σε εκ.€*)		2.248,1	
Εμπορικό Ισοζύγιο	ΕΛΣΤΑΤ (σε εκ. €)	+370,1	+681	+83,9
	US ITC (σε εκ. \$)	+296,4	+555,7	+87,5%
	US ITC (σε εκ.€*)		+471,3	

* Μετατροπή δολ. ΗΠΑ σε ευρώ βάσει σταθμισμένης ετήσιας ισοτιμίας 2018: 1 \$ = 0,848 €

Πηγή: IRS.gov

Α. Γενικές παρατηρήσεις διμερούς εμπορίου Ελλάδος - Η.Π.Α. έτους 2018:

Σύμφωνα με επεξεργασμένα από το Γραφείο μας στατιστικά στοιχεία αρμόδιας αμερικανικής αρχής Η.Π.Α. (“U.S.A. International Trade Commission – I.T.C.”), η αξία των ελληνικών εξαγωγών αγαθών στις Η.Π.Α. κατέγραψε το 2018 εντυπωσιακή άνοδο 27,5%, σε σχέση με το προηγούμενο έτος (2017), σημειώνοντας ιστορικό ρεκόρ. Ειδικότερα, η αξία των εξαγωγών μας, κατά το 2018, ανήλθε στα 1.603,4 εκ. δολ., έναντι 1.257,1 εκατ. δολ. το 2017. Σημειωτέον ότι τα ανωτέρω ποσά, μετατρεπόμενα σε ευρώ βάσει της σταθμισμένης ετήσιας ισοτιμίας 2018 (1 δολ.= 0,848 ευρώ), ανέρχονται σε 1.359,7 εκ. ευρώ για το 2018. Αντιστοίχως, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, οι ελληνικές εξαγωγές αγαθών στις Η.Π.Α. κατέγραψαν το 2018 άνοδο 22%, σε σχέση με το προηγούμενο έτος (2017). Ειδικότερα, η αξία των εξαγωγών μας, κατά το 2018, ανήλθε στα 1.370,7 εκ. ευρώ, έναντι 1.122,8 εκατ. ευρώ το 2017. Επισημαίνεται ότι η αξία των ελληνικών εξαγωγών εμφανίζεται, βάσει των αμερικανικών στοιχείων, οριακά χαμηλότερη κατά 11 περίπου εκατ. ευρώ, σε σύγκριση με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ.

Βάσει των αμερικανικών στοιχείων, άνοδο 9% καταγράφει η πορεία των αμερικανικών εξαγωγών προς τη χώρα μας, με την αξία τους να ανέρχεται στα 1.047,7 εκ. δολ. για το 2018,

²⁰ The European Union Trade and Investment Footprint in the United States, www.euintheustrade.org.

έναντι 960,7 εκ. δολ. για το 2017. Τα ανωτέρω ποσά, μετατρεπόμενα σε ευρώ, βάσει της σταθμισμένης ετήσιας ισοτιμίας 2018 (1 δολ.= 0,848 ευρώ), ανέρχονται σε 888,4 εκ. ευρώ για το 2018. Επισημαίνεται ωστόσο η σημαντική απόκλιση της αξίας των αμερικανικών εξαγωγών, όπως αυτή καταγράφεται από την ΕΛΣΤΑΤ και την U.S.A.-I.T.C., δοθέντος ότι σύμφωνα με την ελληνική στατιστική αρχή το σύνολο της αξίας των εισαγωγών αμερικανικών προϊόντων στην Ελλάδα για το 2018 ήταν μόλις 689,7 εκ. ευρώ, έναντι 752,7 εκ. ευρώ για το 2017 (πτώση 8,4%).

Αναφορικά με την συνολική αξία του διμερούς εμπορίου, σύμφωνα με την U.S.A.-I.T.C. το 2018 ανήλθε σε 2.651,1 εκατ. δολ., παρουσιάζοντας έτσι άνοδο 19,5% σε σχέση με το 2017 (2.217,8 εκ. δολ.). Τα ανωτέρω ποσά, μετατρεπόμενα σε ευρώ βάσει της σταθμισμένης ετήσιας ισοτιμίας 2018 (1 δολ.= 0,848 ευρώ), ανέρχονται σε 2.248,1 εκ. ευρώ για το 2018. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΑΤ, το 2018 το σύνολο του διμερούς εμπορίου ανήλθε σε 2.060,4 εκατ. ευρώ, έναντι 1.875,5 εκ. ευρώ το 2017, σημειώνοντας έτσι άνοδο 9,9 %. Η Ελλάδα παραμένει αρκετά χαμηλά στην κατάταξη των εμπορικών εταίρων των ΗΠΑ, ευρισκόμενη στην 68^η θέση σε όρους αξίας εξαγωγών, ενώ ευρίσκεται στην 79^η θέση σε όρους αξίας εισαγωγών.

Υπογραμμίζεται τέλος η σημαντική αύξηση του εμπορικού πλεονάσματος της χώρας μας έναντι των Η.Π.Α. Ειδικότερα, το εμπορικό μας πλεόνασμα, βάσει των στοιχείων της U.S.A.-I.T.C., ανήλθε σε 555,7 εκατ. δολ. (471,3 εκ. ευρώ σε ισοτιμία 2018) ή 681 εκατ. ευρώ βάσει των στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ, επίδοση που συνιστά εντυπωσιακή αύξηση κατά 87,5% και 83,9% αντιστοίχως, έναντι του 2017. Επισημαίνεται ότι η χώρα μας εμφανίζει για 7^η συνεχόμενη χρονιά πλεόνασμα στο εμπορικό της ισοζύγιο έναντι των ΗΠΑ.

B. Κορυφαία 20 ελληνικά εξαγόμενα προϊόντα σε Η.Π.Α. έτους 2018:

Σύμφωνα με τα στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, τα 20 κορυφαία εξαγόμενα προϊόντα (κατά τετραψήφιους Κωδικούς Συνδυασμένης Ονοματολογίας) της χώρας μας προς τις ΗΠΑ το 2018, είναι τα ακόλουθα:

α/α	Κωδικός Προϊόντος	Περιγραφή προϊόντος (κατά 4-ψήφιο κωδικό συνδυασμένης ονοματολογίας)	2017 (σε εκ. €)	2018 (σε εκ. €)
1	7305	Σωλήνες, κυκλικής διατομής που παράγονται από πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή χάλυβα	19,14	196,52
2	2710	Λάδια από πετρέλαιο ή ασφαλτούχα ορυκτά και συναφή παρασκευάσματα	191,27	147,43
3	2005	Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξύδι, μη κατεψυγμένα	126,36	133,82
4	7606	Ελάσματα και ταινίες, από αργίλιο	53	102,46
5	2523	Τσιμέντα υδραυλικά, στα οποία περιλαμβάνονται και εκείνα που δεν είναι σε σκόνη	97,55	87,96

6	99SS	Λοιπά προϊόντα (εμπιστευτικού εμπορίου)	80,1	70,57
7	2713	Οππάνθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, άσφαλτος από πετρέλαιο κλπ	43,26	54,5
8	1509	Ελαιόλαδο και τα κλάσματά του	37,04	41,96
9	8533	Αντιστάσεις ηλεκτρικές, ρεοστάτες και ποτενσιόμετρα (εκτός από θερμαντικές αντιστάσεις)	27,43	33,34
10	7411	Σωλήνες από χαλκό	25,92	31,25
11	7607	Φύλλα και ταινίες, λεπτά, από αργίλιο (έστω και τυπωμένα ή επικολλημένα σε χαρτί, χαρτόνι, πλαστικές ύλες ή παρόμοια υποθέματα),	3,96	30,4
12	7213	Χοντρόσυρμα (fil machine) από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα	0	26,58
13	6802	Πέτρες κατάλληλες για λάξευση ή για την οικοδομική, φυσικές, άλλες από σχιστόλιθο, επεξεργασμένες και τεχνουργήματα από αυτές	23,52	25,63
14	0406	Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί	25,48	25,63
15	2001	Λαχανικά, καρποί και φρούτα και άλλα βρώσιμα μέρη φυτών, παρασκευασμένα ή διατηρημένα με ξίδι ή οξικό οξύ	21,28	22,82
16	0302	Ψάρια, βρώσιμα, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (εκτός από φιλέτα και άλλη σάρκα ψαριών της κλάσης 0304)	23,76	18,23
17	2106	Παρασκευάσματα διατροφής που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού	10,52	15,63
18	8803	Μέρη από ιπτάμενα και διαστημικά οχήματα των κλάσεων 8801 και 8802	22,59	14,54
19	2204	Κρασιά από νωπά σταφύλια, στα οποία περιλαμβάνονται και τα εμπλουτισμένα με αλκοόλη κρασιά.	12,47	12,27
20	2530	Βερμικουλιτής, περλίτης και άλλες ορυκτές ύλες	12,25	10,81
ΣΥΝΟΛΟ				1.102,35
% επί του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών σε Η.Π.Α.				80,42

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ.

Σύμφωνα με την U.S.A.-I.T.C., τα 20 κορυφαία προϊόντα (κατά τετραψήφιους κωδικούς συνδυασμένης ονοματολογίας) που εξήχθησαν από την Ελλάδα στις ΗΠΑ το 2018 είναι τα εξής:

α/α	Κωδικός Προϊόντος	Περιγραφή προϊόντος (κατά 4-ψήφιο κωδικό συνδυασμένης ονοματολογίας)	2017 (σε εκ. \$)	2018 (σε εκ. \$)
1	7305	Σωλήνες, κυκλικής διατομής που παράγονται από πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή χάλυβα	11,86	214,06
2	2005	Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξύδι, μη κατεψυγμένα	154,49	166,71
3	8212	Ξυράφια και οι λεπίδες τους	118,51	107,38
4	7606	Ελάσματα και ταινίες, από αργίλιο	61,31	103,12
5	2523	Τσιμέντα υδραυλικά, στα οποία περιλαμβάνονται και εκείνα που δεν είναι σε σκόνη	104,22	93,78
6	1509	Ελαιόλαδο και τα κλάσματά του	43,41	50,71
7	2714	Άσφαλτοι εν γένει φυσικές. Σχίστες και άμμος, ασφαλτούχα Ασφαλτίτες και πετρώματα ασφαλτούχα	27,02	48,19
8	2713	Οπτάνθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, άσφαλτος από πετρέλαιο και άλλα υπολείμματα των λαδιών πετρελαίου ή των ασφαλτούχων ορυκτών	2,81	44,16
9	8533	Αντιστάσεις ηλεκτρικές, ρεοστάτες και ποτενσιόμετρα (εκτός από θερμαντικές αντιστάσεις)	29,8	35,92
10	2008	Καρποί και φρούτα και άλλα βρώσιμα μέρη φυτών, παρασκευασμένα ή διατηρημένα	37,23	35,49
11	7411	Σωλήνες από χαλκό	28,64	35,24
12	0406	Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί	29,54	31,58
13	6802	Πέτρες κατάλληλες για λάξευση ή για την οικοδομική, φυσικές, άλλες από σχιστόλιθο, κύβοι, ψηφίδες και παρόμοια είδη	27,75	31,37
14	7607	Φύλλα και ταινίες, λεπτά, από αργίλιο (έστω και τυπωμένα ή επικολλημένα σε χαρτί, χαρτόνι, πλαστικές ύλες ή παρόμοια υποθέματα),	3,43	29,65
15	0305	Ψάρια αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Ψάρια καπνιστά	26,68	29,18
16	8716	Ρυμουλκούμενα και ημιρυμουλκούμενα για κάθε είδους οχήματα	55,71	28,54
17	9801	Επανεξαγωγή αντικειμένων προς επισκευή	33,5	28,03
18	9305	Μέρη και εξαρτήματα των ειδών των κλάσεων 9301 μέχρι 9304 (για περίστροφα, πιστόλια, καραμπίνες κλπ)	1,66	21,13
19	7213	Χοντρόσυρμα (fil machine) από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα	0	19,05
20	9705	Συλλογές και αντικείμενα συλλογών ζωολογίας, βοτανικής, ορυκτολογίας, ανατομίας ή που παρουσιάζουν ιστορικό, αρχαιολογικό, παλαιοντολογικό, εθνογραφικό ή νομισματικό ενδιαφέρον	10,21	18,73
ΣΥΝΟΛΟ:				1.172,02
% επί του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών σε Η.Π.Α.				73,1%

Πηγή: U.S.A.-I.T.C.

Ανάλυση ελληνικών εξαγωγών 20 σημαντικότερων προϊόντων σε Η.Π.Α. κατά κλάδο (2017 – 2018):

Όπως φαίνεται και στο κατωτέρω γράφημα, που επεξεργάστηκε το Γραφείο μας, οι ελληνικές εξαγωγές των 20 σημαντικότερων προϊόντων στις ΗΠΑ, οι οποίες καλύπτουν περίπου το 80% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών, έχουν ως κύριο χαρακτηριστικό τη διασπορά τους σε τέσσερις ευρύτερες κατηγορίες/κλάδους προϊόντων, ήτοι:

- 1) Τρόφιμα/Ποτά,
- 2) Βιομηχανικά προϊόντα (προϊόντα χαλκού, σιδήρου, αλουμινίου, χημικά, πλαστικά κλπ),
- 3) Δομικά υλικά και
- 4) Πετρελαιοειδή.

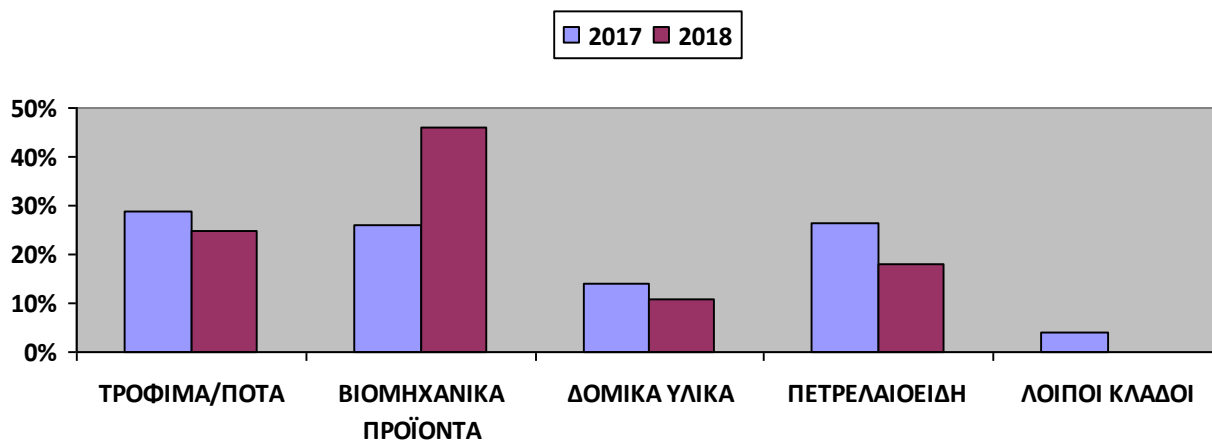
Από τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για τη διετία 2017 – 2018 συγκρατούνται:

Α) Η σημαντική άνοδος του μεριδίου των βιομηχανικών προϊόντων, που καταλαμβάνουν μερίδιο 46% επί των 20 σημαντικότερων προϊόντων που εξήγαμε στις ΗΠΑ το 2018, έναντι 26% το 2017. Είναι σημαντικό ωστόσο να υπογραμμιστεί, ότι η κατηγορία αυτή μονοπωλείται από δύο μόνον προϊόντα, ήτοι σωλήνες σιδήρου/χάλυβος και τα προϊόντα αλουμινίου. Τα μεν πρώτα (σωλήνες σιδήρου/χάλυβος) συνιστούν εξαγωγές της εταιρείας «Σωληνουργεία Κορίνθου», η οποία εξάγει σωλήνες μεγάλης διατομής προς αξιοποίηση στη βιομηχανία υδρογονανθράκων στις Η.Π.Α., τα δε δεύτερα (προϊόντα αλουμινίου) συνιστούν εξαγωγές προφίλ αλουμινίου της εταιρείας “ALUMIL S.A.”, τα οποία προορίζονται για αξιοποίηση στον κλάδο κατασκευών ακινήτων.

Β) Η μικρή πτώση του μεριδίου των τροφίμων/ποτών, που καταλαμβάνουν μερίδιο 25% επί των 20 σημαντικότερων προϊόντων που εξήγαμε στις ΗΠΑ το 2018 έναντι 29% το 2017

Γ) Η πτώση του μεριδίου των πετρελαιοειδών, που καταλαμβάνουν μερίδιο 18% επί των 20 σημαντικότερων προϊόντων που εξήγαμε στις ΗΠΑ το 2018 έναντι 27% το 2017.

Δ) Η μικρή πτώση του μεριδίου των δομικών υλικών, που καταλαμβάνουν μερίδιο 11% επί των 20 σημαντικότερων προϊόντων που εξήγαμε στις ΗΠΑ το 2018 έναντι 14% το 2017

Παρατηρήσεις – Επισημάνσεις κατά επί μέρους εξαγόμενα προϊόντα – Αποκλίσεις στοιχείων:

1. Σύμφωνα με στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, το πρώτο προϊόν μας στις ΗΠΑ το 2018 σε όρους αξίας εξαγωγών ήταν οι Σωλήνες κυκλικής διατομής, που παράγονται από πλατέα προϊόντα έλασης σιδήρου ή χάλυβος, με 4-ψήφιο κωδικό 7305, συνολικής αξίας 196,52 εκ. ευρώ, έναντι μόλις 19,14 εκ. ευρώ το προηγούμενο έτος (2017), επίδοση που συνιστά ποσοστιαία αύξηση 927%
Το ίδιο προϊόν καταγράφεται ως πρώτο και στη λίστα της αρμόδιας αμερικανικής υπηρεσίας (καταγεγραμμένη αξία 214,06 εκ. δολ. Η.Π.Α.).
2. Εντυπωσιακός είναι επίσης ο διπλασιασμός σχεδόν της αξίας των προϊόντων αλουμινίου (προϊόντα υπό τον κωδικό 7606-«Ελάσματα και ταινίες από αργίλιο»), με αξία εξαγωγών 102,46 εκ. ευρώ, έναντι μόλις 53 εκ. ευρώ το 2017 σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ (103,12 εκ. δολ. έναντι 61,31 εκ. δολ το 2017, σύμφωνα με την αμερικανική αρχή), επίδοση που συνιστά ποσοστιαία αύξηση 93,3%.
3. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, το δεύτερο προϊόν μας στις ΗΠΑ το 2018 σε όρους αξίας εξαγωγών ήταν τα πετρελαιοειδή, υπό τον κωδικό 2710 (Λάδια από πετρέλαιο ή ασφαλτούχα ορυκτά κλπ), με αξία 147,43 εκ. ευρώ.
Σημειωτέον ότι η αμερικανική αρμόδια αρχή δεν έχει καταγράψει το συγκεκριμένο προϊόν, όπως εξάλλου συνέβη και το παρελθόν έτος.
4. Σημειώνεται η σταθερή άνοδος της αξίας των εξαγωγών του προϊόντος υπό τον κωδικό 2005 «Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξύδι, μη κατεψυγμένα», με συνολική αξία 133,82 εκ ευρώ, σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ και 166,71 εκ. δολ. ΗΠΑ, σύμφωνα με την U.S.A.-I.T.C. Υπογραμμίζεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των εν λόγω εξαγωγών αφορά στις παρασκευασμένες ή διατηρημένες σε άρμη επιτραπέζιες ελιές (6-ψήφιος κωδικός 2005700), γεγονός που τις κατατάσσει, για άλλη μια χρονιά, στο σημαντικότερο εξαγόμενο αγροτικό προϊόν μας στις Η.Π.Α.
5. Υπογραμμίζεται το γεγονός ότι για την U.S.A-I.T.C, το 3^ο σημαντικότερο ελληνικό προϊόν που εξήχθη στις ΗΠΑ το 2018 ήταν τα ξυραφάκια (με αξία 107,38 εκ. δολ.), τη στιγμή που η ΕΛΣΤΑΤ δεν καταγράφει καν το ανωτέρω προϊόν.
6. Για ακόμα μια χρονιά καταγράφεται άνοδος των εξαγωγών ελληνικού ελαιολάδου, με αξία 41,96 εκ. ευρώ σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ και 50,71 εκ. δολ. σύμφωνα με τις αμερικανικές αρχές.
Επίσης, παρατηρείται σταθερότητα (με μικρή αύξηση) στα τυροκομικά, με αξία εξαγωγών 31,58 εκ. δολ. ΗΠΑ σύμφωνα με τις αμερικανικές αρχές και 25,63 εκ. ευρώ σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ.
7. Αισθητή πτώση εμφανίζουν οι εξαγωγές μας σε τσιμέντο, με 93,78 εκ. δολ Η.Π.Α. για το 2018, έναντι 104,22 εκ. δολ. Η.Π.Α. για το 2017 σύμφωνα με την U.S.A-I.T.C (87,96 εκ. ευρώ το 2018 έναντι 97,55 εκ. ευρώ το 2017 σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ).
8. Ομοίως, πτώση παρατηρείται στην παρουσία των φρέσκων ιχθυηρών, με 18,23 εκ. ευρώ έναντι 23,76 το 2017 σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, ενώ τα αποξηραμένα ιχθυηρά εμφανίζουν άνοδο, με 29,18 εκ. δολ. έναντι 26,68 το 2017, σύμφωνα με τα στοιχεία της U.S.A-I.T.C.
9. Τέλος, αξίζει να επισημανθεί η απόκλιση των στοιχείων που καταγράφουν οι αρμόδιες αρχές Ελλάδος και ΗΠΑ αναφορικά με το κρασί, με τη μεν ΕΛΣΤΑΤ να καταγράφει ελάχιστη πτώση (12,27 εκ. ευρώ έναντι 12,47 εκ. ευρώ το 2017) και την U.S.A-I.T.C να καταγράφει άνοδο με αξία 14,73 εκ. δολ. ΗΠΑ, έναντι 13,63 για το 2017.

Γ. Κορυφαία 15 εισαγόμενα προϊόντα από ΗΠΑ – 2018.

Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, τα 15 κορυφαία προϊόντα (κατά τετραψήφιους κωδικούς συνδυασμένης ονοματολογίας) που εισήχθησαν στην Ελλάδα από τις Η.Π.Α. το 2018 είναι τα εξής:

α/α	Κωδικός Προϊόντος	Περιγραφή Προϊόντος (κατά τετραψήφιο κωδικό συνδυασμένης ονοματολογίας)	2017 (σε εκ. €)	2018 (σε εκ. €)
1	2709	Λάδια ακατέργαστα, από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (ακατέργαστο πετρέλαιο)	0	121
2	2713	Οπτάνθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, άσφαλτος από πετρέλαιο κλπ	67,5	73,19
3	8803	Μέρη από ιπτάμενα και διαστημικά οχήματα των κλάσεων 8801 και 8802	35,2	38,29
4	7404	Απορρίμματα χαλκού και θραύσματα	0,9	30,9
5	7204	Απορρίμματα και θραύσματα σιδήρου ή χάλυβα	53,6	30,31
6	0802	Καρποί με κέλυφος, νωποί ή ξεροί	21,4	25,8
7	99SS	Προϊόντα εμπιστευτικού εμπορίου	198,2	18,22
8	1201	Κουκιά σόγιας, έστω και σπασμένα	4,5	15,63
9	9018	Όργανα και συσκευές για ιατρική, χειρουργική, οδοντιατρική ή κτηνιατρική χρήση	14,2	14,28
10	4703	Πολτοί χημικοί από ξύλο με ανθρακικό νάτριο ή θειικό άλας	10,9	13,27
11	2401	Καπνά ακατέργαστα ή που δεν έχουν βιομηχανοποιηθεί. Απορρίμματα καπνού	7,4	11,56
12	4804	Χαρτί και χαρτόνια κραφτ	6,6	10,49
13	3004	Φάρμακα	21,9	9,56
14	9027	Όργανα και συσκευές για φυσικές ή χημικές αναλύσεις	4	7,29
15	9021	Ορθοπεδικές συσκευές και άλλες ορθοπεδικές διατάξεις	6,94	6,84
ΣΥΝΟΛΟ:				426,63
% επί του συνόλου των ελληνικών εισαγωγών από Η.Π.Α.				61,9%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ.

Σύμφωνα με την U.S.A.-I.T.C., τα 15 κορυφαία προϊόντα (κατά τετραψήφιους κωδικούς συνδυασμένης ονοματολογίας) που εισήχθησαν στην Ελλάδα από τις ΗΠΑ το 2018 είναι τα εξής:

α/α	Κωδικός Προϊόντος	Περιγραφή Προϊόντος (κατά τετραψήφιο κωδικό συνδυασμένης ονοματολογίας)	2017 σε εκ. \$	2018 σε εκ. \$
1	9033	Μέρη και εξαρτήματα για μηχανήματα, συσκευές, όργανα ή άλλα είδη του κεφαλαίου 90, που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού στο κεφάλαιο 90	80,2	153,78
2	2713	Οπτάνθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, άσφαλτος από πετρέλαιο κλπ.	63	81,93
3	2709	Λάδια ακατέργαστα, από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (ακατέργαστο πετρέλαιο)	0	72,83
4	7404	Απορρίμματα χαλκού και θραύσματα	1,4	45,95

5	7204	Απορρίμματα και θραύσματα σιδήρου ή χάλυβα	52,2	40,95
6	2934	Νουκλεϊνικά οξέα και άλατά τους, καθορισμένης ή μη χημικής σύστασης. Άλλες ετεροκυκλικές ενώσεις.	9,5	33,41
7	0802	Καρποί με κέλυφος, νωποί ή ξεροί	28	32
8	9880	Εξαγωγικά φορτία χαμηλής αξίας	20,9	28,14
9	2711	Αέρια πετρελαίου και άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες	0	27,69
10	1201	Κουκιά σόγιας, έστω και σπασμένα	5,3	18,66
11	8803	Μέρη από ιπτάμενα και διαστημικά οχήματα των κλάσεων 8801 και 8802	12	17,94
12	9018	Όργανα και συσκευές για ιατρική, χειρουργική, οδοντιατρική ή κτηνιατρική χρήση	14,6	17,31
13	4703	Πολτοί χημικοί από ξύλο με ανθρακικό νάτριο ή θειικό άλας	13	16,96
14	8526	Συσκευές ραδιοανίχνευσης και ραδιοβόλισης (ραντάρ), συσκευές ραδιοναυσιπλοΐας και συσκευές ραδιοτηλεχειρισμού	24	13,75
15	9306	Βόμβες, χειροβομβίδες, τουρπίλες, νάρκες, πύραυλοι, φυσίγγια και άλλα πυρομαχικά και βλήματα	1,7	13,61
ΣΥΝΟΛΟ:				614,91
% επί του συνόλου των εισαγωγών από Η.Π.Α.				58,7%

Πηγή: US International Trade Commission.

Αναφορικά με τα σημαντικότερα εισαγόμενα στην Ελλάδα αμερικανικά προϊόντα, σημειώνουμε ότι, σύμφωνα με την ΕΣΛΤΑΤ, το πρώτο εισαγόμενο στην Ελλάδα προϊόν από τις ΗΠΑ για το 2018, αξίας 121 εκ. ευρώ, είναι το ακατέργαστο πετρέλαιο, ενώ για την U.S.A.-I.T.C. το πρώτο προϊόν εμπίπτει στην κατηγορία «Μέρη και εξαρτήματα για μηχανήματα, συσκευές, όργανα ή άλλα είδη του κεφαλαίου 90, που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού στο κεφάλαιο 90», με 153,78 εκ. δολ.

9. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΗΠΑ / ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ (ΓΡ. ΟΕΥ ΑΓΙΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ)

Ξένες πηγές (BEA, ΔΝΤ, ΟΟΣΑ)

Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία Υπουργείου Εμπορίου ΗΠΑ (Μάιος 2019, βλ.²¹), η Ελλάδα μέσω επενδύσεων στις ΗΠΑ στήριξε 2.700 θέσεις εργασίας το 2016. Επίσης, πραγματοποίησε επενδύσεις ύψους \$ 1.028 εκ. (σε όρους τελικού πραγματικού ιδιοκτήτη – UBO) το 2017 σε τομείς όπως η πληροφορική, τα τρόφιμα, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τα πλαστικά. Επίσης, σύμφωνα με τα εν λόγω στοιχεία η Ελλάδα είναι η χώρα με τον μεγαλύτερο ρυθμό αύξησης ΑΞΕ προς τις ΗΠΑ για το 2017 (σε όρους UBO). Οι αμερικανικές ΑΞΕ προς την Ελλάδα αυξήθηκαν από \$ 1.042 εκ. το 2016 σε \$ 1.224 εκ. το 2017.

²¹ Πηγή: Select USA, <https://www.selectusa.gov/servlet/servlet.FileDownload?file=015t0000000LKML>.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου βάσει των στοιχείων που παρέχουν οι χώρες μέλη του (βλ.²²), οι ΗΠΑ καταλαμβάνουν την 2^η θέση ως χώρα προορισμού των ελληνικών ΑΞΕ μετά την Κύπρο για το 2017, με αξία \$ 2.541 εκ. που αντιστοιχεί στο 13% του συνόλου των ΑΞΕ. Το αντίστοιχο ποσό για το 2016 ήταν \$ 2.340 εκ. Όσον αφορά στις ΑΞΕ που προέρχονται από τις ΗΠΑ με προορισμό την Ελλάδα, διαμορφώθηκαν στα \$ 974 εκ. το 2017, σημειώνοντας σημαντική αύξηση σε σχέση με το 2016 (\$ 540 εκ.).

Ελληνικές πηγές (Τράπεζα της Ελλάδος, Enterprise Greece)

Οι εκτιμήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος σχετικά με την αξία των ΑΞΕ από τις ΗΠΑ στην Ελλάδα και των ελληνικών ΑΞΕ με προορισμό τις ΗΠΑ εμφανίζονται διαφοροποιημένες σε σχέση με τις αμερικανικές πηγές και απεικονίζονται στον κάτωθι πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 7: Διμερείς επενδυτικές ροές Ελλάδας - ΗΠΑ ⁽²³⁾										
(σε εκ. €)										
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Αμερικανικές ΑΞΕ σε Ελλάδα	2.388,4	2.491,6	2.042,4	2.148,0	749,5	788,4	733,0	541	812,5	
Ελληνικές ΑΞΕ σε ΗΠΑ	1.313,8	2.109,9	2.304,1	1.953,2	1.653,9	1.822,6	1.969,2	2.220,3	2.119	
<u>Σημειώσεις:</u>										
α) Συνολικά κεφάλαια (in terms of stocks), τέλος έτους αναφοράς.										
β) Τα στοιχεία των άμεσων ξένων επενδύσεων περιλαμβάνουν επανεπενδυθέντα κέρδη.										

Σύμφωνα με την ίδια έκθεση, οι ΗΠΑ το 2017 κατέλαβαν την 9^η θέση μεταξύ των χωρών προέλευσης των ΑΞΕ στην Ελλάδα (μετά από τις Γερμανία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Ελβετία, Κύπρος, Γαλλία, Βέλγιο, Ιταλία) με επενδύσεις συνολικού ύψους € 812,5 εκ., ενώ οι ΗΠΑ αποτελούν τον 2^ο σημαντικότερο προορισμό των ελληνικών κεφαλαίων (μετά από Κύπρο) με επενδύσεις συνολικής αξίας € 2.119 εκ. (ακολουθεί η Ολλανδία με € 1.931,1 δισ. στην τρίτη θέση).

Επίσης, όπως αναφέρει έκθεση του Enterprise Greece (βλ.²⁴) οι ΗΠΑ αποτελούν τον 6^ο σημαντικότερο επενδυτή για την Ελλάδα την περίοδο 2008 - 2018 (μετά από τις Γερμανία, Γαλλία, Κύπρο, Ελβετία και Καναδά). Για το διάστημα 2013-2017, αναφέρονται ως σημαντικές αμερικανικές επενδύσεις στην Ελλάδα η απόκτηση μεριδίου της EFG Eurobank Ergasias S.A. από την Capital Group Companies, Inc. έναντι 595 εκ. ευρώ τον Μάιο 2014 και η απόκτηση από την Wellington Management Company LLP μετοχών της Eurobank Properties Real Estate έναντι 85,3 εκ. ευρώ τον Ιούνιο 2014. Τον Μάρτιο 2015 ωστόσο υπήρξε εκροή 118 εκ. ευρώ λόγω αποεπένδυσης της συμμετοχής της Capital Group Companies Inc. στο μετοχικό κεφάλαιο της Eurobank.

²² Πηγή: ΔΝΤ, Coordinated Direct Investment Survey, <http://data.imf.org/?sk=40313609-F037-48C1-84B1-E1F1CE54D6D5&slid=1482331048410> (Direct Investment Position – Outward).

²³ Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, <http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Statistics/externalsector/direct.aspx>.

²⁴ Πηγή: Enterprise Greece, <http://www.enterprisegreece.gov.gr/gr/h-ellada-shmera/giati-ellada/ksenes-ameses-ependyseis>.

Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιεύθηκαν στο Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης (τεύχος Νοεμβρίου - Δεκεμβρίου 2018, βλ.²⁵), η αμερικανική ONEX Technologies Group με έδρα την Νέα Υόρκη ίδρυσε στην Ελλάδα την θυγατρική ONEX Shipyards (<http://www.onexsyrosshipyards.com>), η οποία ανακαίνισε, ανακατασκεύασε και επαναλειτούργησε τον Μάρτιο 2018 το ναυπηγείο στο Νεώριο της Σύρου, δημιουργώντας 310 θέσεις εργασίας. Ο Όμιλος ONEX έχει εκφράσει ενδιαφέρον και για την ναυπηγική μονάδα της Ελευσίνας.

10. ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΣΙΚΑΓΟΥ)

Κατά το 2018 οι συνολικές αφίξεις στην Ελλάδα ανήλθαν σε 33,07 εκ. ταξιδιώτες, αυξημένες κατά 9,6% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, εκ των οποίων 1.097,4 χιλιάδες ταξιδιώτες προέρχονταν από τις ΗΠΑ, αυξημένοι κατά 26,9% σε σχέση με το 2017.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8: Αφίξεις, εισπράξεις & διανυκτερεύσεις Αμερικανών ταξιδιωτών (βλ. ²⁶)						
	2014	2015	2016	2017	2018	% Μεταβολή 2017/2018
Αφίξεις (χιλ. άτομα)	591,9	750,3	778,7	864,9	1.097,4	26,9%
Εισπράξεις (εκατ. €)	655,1	943,3	727,9	813,9	1.040,1	27,8%
Διανυκτερεύσεις (εκατ.)	6,8	8,6	8,2	9,5	11,7	23,2%

Συνολικά, οι εισπράξεις (βλ.²⁷) από Αμερικανούς ταξιδιώτες το 2018 ανήλθαν σε 1.040,1 εκατ. €, αυξημένες κατά 27,8% σε σχέση με το 2017. Την ίδια περίοδο οι διανυκτερεύσεις (βλ.²⁸) των ταξιδιωτών από τις ΗΠΑ ανήλθαν σε 11,7 εκατ., επίσης αυξημένες κατά 23,2%.

11. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ – ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Οι οικονομικές σχέσεις Ελλάδος - ΗΠΑ διέπονται κατά κύριο λόγο από:

- Κανόνες του ΠΟΕ, στον οποίο μετέχουν και οι δύο χώρες.
- Πλαίσιο Διατλαντικής Οικονομικής Ολοκλήρωσης (Framework For Advancing Transatlantic Economic Integration Between The EU And The USA, 2007).
- Συμφωνία Φιλίας, Εμπορίου και Ναυτιλίας (Ν.Δ.2893 / 1954).
- Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας (Ν.Δ. 2548 / 1953).

²⁵ Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης, http://www.mindev.gov.gr/wp-content/uploads/2018/06/ΔΕΛΤΙΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ-ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ_ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ-2018.pdf.

²⁶ Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, <http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Statistics/externalsector/balance/travelling.aspx>.

²⁷ Συνολικές εισπράξεις (από όλες τις χώρες προέλευσης των ταξιδιωτών) για το 2018: € 16,08 δισ.

²⁸ Σύνολο διανυκτερεύσεων (από όλες τις χώρες προέλευσης των ταξιδιωτών) για το 2018: 230 εκατ.

- Συμφωνία Εγγυήσεων Επενδυμένου Κεφαλαίου (Ν.Δ.2424 / 1953).
- Συμφωνία Αεροπορικών Μεταφορών (Ν.2027 / 1992).
- Συμφωνία αμοιβαίας διοικητικής αρωγής μεταξύ τελωνειακών υπηρεσιών (Ν.2066 / 1992).
- Συμφωνία Οικονομικής, Επιστημονικής και Τεχνολογικής, Εκπαιδευτικής και Μορφωτικής Συνεργασίας (Ν.1982 / 1991).
- Συμφωνία για θέματα Κοινωνικής Ασφάλισης (Ν.2186 / 1994).
- Μνημόνιο Σύστασης Επιτροπής Οικονομικής και Εμπορικής Συνεργασίας (Economic & Commercial Cooperation Committee / ECCC, ΦΕΚ 144/9.7.1999).
- Μνημόνιο για Τεχνολογική Συνεργασία στα Βαλκάνια (ITCB, Ν.2784 / 2000).
- Πρωτόκολλο Προθέσεων για Πρόληψη και Αποκατάσταση Φυσικών και Τεχνολογικών Καταστροφών (Ν.3073 / 2002).
- Συνολική Τεχνική Συμφωνία (Ν.3108 / 2003).
- Συμφωνία Ασφάλειας Εμπορευματοκιβωτίων για τη λήψη μέτρων ελέγχου στο λιμένα Πειραιά σε όλα τα εμπορευματοκιβώτια με προορισμό λιμένες ΗΠΑ (CSI, υπεγράφη 25.6.2004).
- Μνημόνιο Κατανόησης USAID-ΥΠΕΞ για επέκταση της συνεργασίας USAID-Hellenic Aid (ΥΔΑΣ) στον τομέα του τουρισμού (σε πλαίσιο ECCC, υπεγράφη 20.6.2008).
- Μνημόνιο Τεχνικής Συνεργασίας για αναπτυξιακά προγράμματα στον ενεργειακό τομέα στην ΝΑ Ευρώπη μεταξύ USAID και ΚΑΠΕ, ως εκπροσώπου της Hellenic Aid (υπεγράφη 18.4.2008).
- Μνημόνιο Αναπτυξιακής Συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας, με φορείς υλοποίησης το ΚΑΠΕ και εκ της αμερικανικής πλευράς τον όμιλο International Resources Group (υπεγράφη 23.5.08).
- Συμφωνία για την Βελτίωση της Διεθνούς Φορολογικής Συμμόρφωσης και την Εφαρμογή του Νόμου Επιβολής Φορολογίας σε Λογαριασμούς της Αλλοδαπής (FATCA, Ν.4493 / 2017).
- Μνημόνιο Συνεργασίας στον τομέα διαστημικής τεχνολογίας, με φορείς υλοποίησης τον Ελληνικό Διαστημικό Οργανισμό (ΕΛΔΟ) και τη NASA (υπεγράφη 4/2019).

12. ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Η οικονομία ΗΠΑ παρουσίασε κατά το 2018 επιδόσεις πέραν των επίσημων εκτιμήσεων, για δεύτερο συνεχόμενο έτος, με αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ 2,9% για το σύνολο του έτους, από 2,2% το 2017, μείωση της ανεργίας από 4,1% το 2017 σε 3,9%, με ρυθμό δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας περί τις 200.000 μηνιαίως, και χαμηλό ετήσιο πληθωρισμό 1,9% (CPI). Παράλληλα, διατηρήθηκε υψηλή ροπή ιδιωτικής κατανάλωσης, αυξήθηκαν οι ιδιωτικές επενδύσεις και τα εταιρικά αποθέματα, ενώ διατηρήθηκε ικανοποιητικό ύψος δημόσιων δαπανών σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο.

Ωστόσο, η πλειοψηφία αναλυτών συγκλίνουν σε πρόβλεψη επιβράδυνσης της οικονομίας κατά το 2019. Αν και η γενική οικονομική συγκυρία δεν φαίνεται να συνάδει με δυσσώμενες προβλέψεις, λαμβανομένων υπόψη των εξαιρετικών επιδόσεων κατά το προηγούμενο έτος,

ωστόσο, το ενδεχόμενο μιας επικείμενης κάμψης της οικονομίας φαίνεται να ενισχύεται λόγω σειράς σχετικών ενδείξεων, επί το αρνητικότερο, αναγνωρίζοντας τις δυνητικές επιπτώσεις ορατών κινδύνων όπως των δασμών, ιδίως, στις εισαγωγές από την Κίνα (φόρων σε τελική ανάλυση, αποτέλεσμα οποίων είναι η επιβάρυνση της οικονομίας), τις επιπτώσεις από αποφάσεις της Fed για την εξέλιξη των επιτοκίων προς σταθεροποίηση της οικονομίας, ή και προβλήματα έγκρισης του προϋπολογισμού (έως 30 Σεπτεμβρίου τρ. έ.) και του επιτρεπόμενου άνω ορίου του ήδη υπέρογκου δημόσιου χρέους.

Θεωρείται πλέον βέβαιο ότι ο Πρόεδρος Trump θα πρέπει να λάβει σημαντικές αποφάσεις για το εμπόριο και τον προϋπολογισμό τους προσεχείς μήνες, καθώς διαφαίνονται ανησυχητικές ενδείξεις κόπωσης της οικονομίας, με αυξανόμενη πίεση επαναπροσδιορισμού των παραμέτρων οικονομικής πολιτικής υπό τον φόβο μιας μη αποδεκτής κάμψης της οικονομίας κατά το δεύτερο ήμισυ του 2019 ή το 2020. Σημειώνεται ότι γίνεται ήδη λόγος περί αποδεκτής ή μη προσγείωσης της οικονομίας, με ανεκτό ρυθμό ανάπτυξης για το 2019 περί το 2%, ως soft landing, ήδη άνω του μέσου όρου των ετών Κυβέρνησης Obama, αλλά μη ανεκτού πχ. 1,5%, ιδίως για πολιτική διαχείριση ενόψει εκλογών 2020 (ενώ, σύμφωνα με γενικές προβλέψεις Μαΐου 2019 από πλειοψηφία αναλυτών, το πραγματικό ΑΕΠ εκτιμάται θα αυξηθεί στο σύνολο του 2019 με ρυθμό 2,3%).

Ο Πρόεδρος Trump ανέλαβε τη χαλιναγώγηση της “Οικονομίας Trump” (Trump economy), ιδίως κατά το 2018, ενώ το 2017, πρώτο χρόνο διακυβέρνησής του, οι διεργασίες διαμόρφωσης της πολιτικής δεν οδήγησαν σε αποφάσεις που θα ανέκοπταν την ανάπτυξη. Ωστόσο, στη διάρκεια του τελευταίου χρόνου η διαχείριση της οικονομίας φαίνεται πιο τολμηρή, όπως ως προς τις διεθνείς εμπορικές σχέσεις, ώστε ο Πρόεδρος Trump διακινδυνεύει την επιδείνωση των εμπορικών σχέσεων ΗΠΑ και τη διακοπή της λειτουργίας της ομοσπονδιακής Κυβέρνησης, προκειμένου να επιτύχει παράλληλους πολιτικούς σκοπούς ακόμα και αν δημιουργούνται κίνδυνοι για την εθνική οικονομία.

Ως προς τις σχέσεις ΗΠΑ - ΕΕ, στο πλαίσιο της νέας εμπορικής πολιτικής ΗΠΑ και της συμφωνίας των Προέδρων Trump και Juncker τον Ιούλιο 2018 για έναρξη διαλόγου προς επίτευξη ισόρροπης διμερούς συμφωνίας σε βάση αμοιβαιότητας, συνεχίζονται οι διαβουλεύσεις μέσω εργασιών της Ομάδας Εργασίας Executive Working Group (EWG), λαμβανομένων υπόψη των εκατέρωθεν οδηγιών διαπραγμάτευσης που ανακοινώθηκαν στις αρχές του 2019 (της Ε. Επιτροπής για δύο δυνητικές εμπορικές συμφωνίες, εξάλειψης δασμών στα βιομηχανικά προϊόντα και αναγνώρισης τεχνικών προδιαγραφών προϊόντων, καθώς και, αντίστοιχα, των ΝΟ / Negotiating Objectives από ΗΠΑ). Από πλευράς ΕΕ τονίζεται ότι παρά ορισμένες διαφορές οι δύο πλευρές πρέπει να παραμείνουν πιστές στη συμφωνία Ιουλίου 2018, σε οποία καθορίστηκε το εύρος των πεδίων της υπό διαβούλευση διμερούς συμφωνίας, αποφεύγοντας την επιβάρυνση των υφιστάμενων σχέσεων μέσω μέτρων και απειλών εμπορικού πολέμου (π.χ. των υφιστάμενων, από το 2018, αμερικανικών δασμών χάλυβα και αλουμινίου και της απειλής επιβολής δασμών, κατά το 2019, σε εξαγωγές της ευρωπαϊκής αυτοκινητοβιομηχανίας ή σε μακρά σειρά άλλων ευρωπαϊκών προϊόντων στο πλαίσιο της διαμάχης, σε επίπεδο ΠΟΕ, για ζήτημα εκατέρωθεν υποστήριξης σε αεροπορικές εταιρείες Airbus και Boeing). Επιδιώκοντας, αντίθετα, την από κοινού αντιμετώπιση των στρατηγικών προκλήσεων αμοιβαίου ενδιαφέροντος, όπως των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών των σημαντικότερων ανταγωνιστών (βλ. έναντι της Κίνας, με αύξηση πιέσεων για ανάληψη κινεζικών μεταρρυθμίσεων προς

πληρέστερη κάλυψη υποχρεώσεων σε πλαίσιο ΠΟΕ και εξισορρόπηση των διμερών σχέσεων ως προς ΕΕ και ΗΠΑ), καθώς και της αναβάθμισης της αρχιτεκτονικής του παγκόσμιου εμπορικού συστήματος (πχ. της μεταρρύθμισης του ΠΟΕ, όπως ιδίως της λειτουργίας του Σώματος Επίλυσης Διαφορών, βάσει προτάσεων που υπέβαλε η ΕΕ τέλη του 2018, συνεχιζόμενης παράλληλα της, από το 2017, τριμερούς συνεργασίας ΕΕ-ΗΠΑ-Ιαπωνίας για αντιμετώπιση, σε πλαίσιο ΠΟΕ, των ζητημάτων των κινεζικών επιδοτήσεων σε κρατικές επιχειρήσεις και της αναγκαστικής μεταφοράς ξένης τεχνολογίας). Η διαδικασία διαλόγου Ομάδας Εργασίας EWG έχει επιφέρει ήδη απτά αποτελέσματα (για παράδειγμα, αύξηση εισαγωγών στην ΕΕ σόγιας και υδροποιημένου φυσικού αερίου, ως ζητούμενα από πλευράς ΗΠΑ), καθώς και πρόοδο διαβουλεύσεων στο κανονιστικό σκέλος (ως προς τα πρότυπα και τις προδιαγραφές προϊόντων, ειδικότερα στους τομείς φαρμακευτικών και ιατρικού εξοπλισμού). Εν προκειμένω, επιδιώκεται εποικοδομητική συνεργασία των δύο πλευρών για περαιτέρω θετικές εξελίξεις εντός του 2019.

Ως προς τις διμερείς οικονομικές σχέσεις με την Ελλάδα, επισημαίνεται ότι στις 13 Δεκεμβρίου 2018 πραγματοποιήθηκε στην Ουάσιγκτων, για πρώτη φορά, ο νέος Στρατηγικός Διάλογος μεταξύ Ελλάδας-ΗΠΑ, μεταξύ πολυμελών διυπουργικών αντιπροσωπειών, σηματοδοτώντας την έναρξη μιας περιόδου αναβάθμισης και σύσφιξης της διμερούς συνεργασίας, καθώς και τη βούλησή των δύο χωρών να συνεχίσουν έμπρακτα την εφαρμογή της, σε σειρά τομέων όπως περιφερειακής συνεργασίας, άμυνας και ασφάλειας, επιβολής του νόμου και καταπολέμησης της τρομοκρατίας, εμπορίου και επενδύσεων, ενέργειας, παιδείας και πολιτισμού. Η πραγματοποίηση της επόμενης συνεδρίασης Στρατηγικού Διαλόγου θα λάβει χώρα στην Ελλάδα περι τα τέλη του 2019.

Ειδικότερα ως προς το εμπόριο και τις επενδύσεις, κομβικά οικονομικά θέματα του Στρατηγικού Διαλόγου, κατά το 2018 επιβεβαιώθηκε το ιδιαίτερα καλό επίπεδο οικονομικών σχέσεων Ελλάδος-ΗΠΑ, κατά τελευταία δεκαετία χωρίς υπερβολικά εμπόδια, σε θετική συγκυρία περαιτέρω ανάπτυξης της διμερούς οικονομικής συνεργασίας λόγω σημαντικής βελτίωσης των προοπτικών της ελληνικής οικονομίας, με νέο δυναμισμό μετά τη συμμετοχή ΗΠΑ στην 83η Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης (8-16 Σεπτεμβρίου 2018) ως Τιμώμενη Χώρα, με θέμα την καινοτομία και τη δημιουργικότητα (“Harnessing the Power of Innovation and Creativity”). Η υψηλού επιπέδου εκπροσώπηση των ΗΠΑ στη ΔΕΘ 2018, με επικεφαλής τον Υπουργό Εμπορίου και συμμετοχή αξιωματούχων του Κογκρέσου, του Λευκού Οίκου, και των Υπουργείων Ενέργειας και Εξωτερικών, καθώς και με συμμετοχή άνω των 50 εταιρειών-κολοσσών ΗΠΑ (βλ.29) σε σειρά τομέων όπως, μεταξύ άλλων, σε αμυντικό, ενεργειακό, ναυπηγικό, τεχνολογιών αιχμής, φαρμακοβιομηχανία, αναψυχή και τουρισμό, βιομηχανία θεάματος, εκπαίδευση και αγροτεχνολογία, κατέδειξε την εμπιστοσύνη των ΗΠΑ στην ελληνική οικονομία και τη σημασία που αποδίδεται στη χώρα μας στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων και Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Σε πλαίσιο Στρατηγικού Διαλόγου, έμφαση χώρας μας αποδίδεται, μεταξύ άλλων, σε περαιτέρω ανάπτυξη διμερούς συνεργασίας σε τομείς παροχής επιχειρηματικών υπηρεσιών, ενέργειας, έρευνας και εφαρμογής τεχνολογίας, τεχνολογιών

---

²⁹ AMCHAM / American Hellenic Chamber of Commerce, <https://usatif2018.gr/us-pavilion-exhibitors/>.

πληροφορικής και επικοινωνιών, τουρισμού και ακινήτων, μεταποίησης και σε νευραλγικό κλάδο νεοφυών επιχειρήσεων (startups).

Και οι δύο πλευρές επισημαίνουν ότι ευκαιρίες διμερούς επιχειρηματικής συνεργασίας εντοπίζονται σε πεδία ενδιαφέροντος που κατεγράφησαν τόσο κατά εργασίες 83ης ΔΕΘ όσο και στο πλαίσιο του Στρατηγικού Διαλόγου, τονίζοντας ότι υφίσταται περιθώριο περαιτέρω ανάπτυξης διμερών ροών εμπορίου και επενδύσεων, ιδίως ως προς αμερικανικές επενδύσεις σε Ελλάδα οποίες υστερούν, ενώ οι εταιρείες ΗΠΑ και οι αξιωματούχοι στην Ουάσινγκτον αναγνωρίζουν τις τεράστιες δυνατότητες της Ελλάδας ως πύλης προς την ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων και ως κόμβου για το εμπόριο, την ενέργεια και τις μεταφορές στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, με εκπεφρασμένο ενδιαφέρον Αμερικανών για τη Βόρεια Ελλάδα ειδικότερα, όπως για την ανάπτυξη του λιμένα Αλεξανδρούπολης.

Ειδικότερα ως προς τη συνεργασία στον τομέα ενέργειας, οι ΗΠΑ θεωρούν την Ελλάδα στρατηγικό και αξιόπιστο εταίρο, μακροπρόθεσμα, σε βάση αμοιβαίου ενδιαφέροντος, λαμβανομένου υπόψη του ενδιαφέροντος ΗΠΑ για ενεργειακή ασφάλεια και διαφοροποίηση ενεργειακών πόρων στην ευρύτερη περιοχή της ΝΑ Ευρώπης, όπου ΗΠΑ και Ελλάδα υποστηρίζουν ανάλογες επιλογές. Ρόλος ΗΠΑ σημαντικός επίσης, κατά τελευταία δεκαετία, και στον τομέα του φυσικού αερίου (έως το 2020 οι ΗΠΑ αναμένεται αναδειχθούν σε τρίτο σημαντικότερο εξαγωγέα φυσικού αερίου παγκοσμίως), με υφιστάμενη συνεργασία μεταφοράς φορτίων LNG από ΗΠΑ σε Ελλάδα (βάσει συμφωνίας ΔΕΠΑ και α/εταιρείας Cheniere).

Ενδιαφέρον υπάρχει επίσης από αμφότερες πλευρές για ανάπτυξη συνεργασίας σε διάφορους τομείς ενεργειακών τεχνολογιών, όπως αναφορικά με μείωση περιεχόμενου θείου ναυτιλιακών καυσίμων, καθαρότερη χρήση άνθρακα, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ενεργειακή αποδοτικότητα ηλεκτροπαραγωγής / ηλεκτροδότησης, ψηφιοποίηση ενεργειακών συστημάτων και κυβερνοασφάλεια, πράσινα συστήματα ηλεκτροκίνησης.

Ως προς τις τουριστικές ροές μεταξύ Ελλάδας - ΗΠΑ σημειώνεται ότι παραμένουν σε ιδιαίτερα χαμηλό επίπεδο, ειδικά ως προς τις αμερικανικές ταξιδιωτικές ροές με προορισμό τη χώρα μας, ενώ μεταξύ των λόγων υποτονικής αυτής κίνησης ως βασικός θεωρείται η έλλειψη απευθείας αεροπορικής σύνδεσης με σημαντικότερες αμερικανικές πόλεις, πέραν ενός μικρού αριθμού απευθείας πτήσεων που πραγματοποιούνται κατά τη θερινή περίοδο από αμερικανικούς αερομεταφορείς, συνδέοντας μόνο την Ανατολική ακτή των ΗΠΑ με την Αθήνα. Θεωρούμε ότι ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στον ιατρικό τουρισμό, ο οποίος παρουσιάζει μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης λαμβανομένου υπόψη του υπέρογκου κόστους υπηρεσιών περίθαλψης στις ΗΠΑ.

Ως προς την ανάπτυξη εμπορικών δραστηριοτήτων στην αμερικανική αγορά, η ελληνική επιχειρηματική κοινότητα δέον λαμβάνει υπόψη ορισμένες δυσκολίες εισόδου στην αμερικανική αγορά, δεδομένων των έντονων εκφάνσεων προστατευτισμού υπό την Κυβέρνηση Trump. Συγκεκριμένα, σε πλαίσιο ελληνικών εμπορικών ενδιαφερόντων αντιμετωπίζονται ζητήματα κυρίως σε θεματικές: α) Μη Δασμολογικά Εμπόδια Πρόσβασης Προϊόντων σε Αγορά ΗΠΑ [σε μη μεταποιημένα αγροδιατροφικά κυρίως προϊόντα, για την εισαγωγή των οποίων π.χ. απαιτείται αναγνώριση ισοδυναμίας προδιαγραφών και συστημάτων παραγωγής της

ενδιαφερόμενης χώρας εξαγωγής (βλ.30) ή έγκριση πρωτοκόλλου εισαγωγής κατόπιν αιτήματος της ενδιαφερόμενης χώρας (βλ.31 , 32)], και β) Δασμολογικά Εμπόδια Πρόσβασης Προϊόντων σε Αγορά ΗΠΑ [π.χ. δασμοί "Section 232", 25% σε προϊόντα χάλυβα και 10% σε προϊόντα αλουμινίου, που εισάγονται σε ΗΠΑ (βλ.33)]. Συναφώς, σε πλαίσιο μη δασμολογικών εμποδίων, σημειώνουμε ότι κατά το 2018 επιλύθηκε πρόβλημα αδυναμίας διακίνησης / διάθεσης ελληνικού ούζου στην αμερικανική αγορά, λόγω μη έγκρισης του περιεχομένου και της αντίστοιχης σήμανσης προϊόντος (σε πλαίσιο παρακώλυσης της διάθεσης αλκοολούχων βάσει απαραίτητης προ-έγκρισης σήμανσης, αρμοδιότητας α/Υπηρεσίας ΤΤΒ), ενώ, σε πλαίσιο δασμολογικών εμποδίων, αποφεύχθηκε, κατόπιν συντονισμού ενεργειών εδώ Αντιπροσωπείας της ΕΕ και αντιπροσωπειών κ-μ, δασμός 9,5% σε πρόβεια τυριά, αρμοδιότητας α/Υπηρεσίας CBP, που θα έπληττε τις ελληνικές εξαγωγές φέτας.

Πέραν των παραπάνω, οι ενδιαφερόμενοι Έλληνες εξαγωγείς καλούνται να αντιμετωπίσουν επί μέρους ζητήματα λόγω ανάπτυξης και μεγέθους της αμερικανικής αγοράς, όπως, κυρίως, έντονο ανταγωνισμό από πληθώρα εισαγόμενων προϊόντων. Κατά περίπτωση ζήτημα μπορεί να είναι η μερική διαφοροποίηση των κανόνων επιχειρηματικής δραστηριοποίησης ανά Πολιτεία, λαμβανομένου υπόψη του ομοσπονδιακού συστήματος διοίκησης της χώρας, με συναφή διαφοροποίηση επιχειρηματικού κόστους. Επισημαίνεται ότι, αν και παραδοσιακά το μεγαλύτερο μέρος της επιχειρηματικής δράσης επικεντρώνεται στην Ανατολική Ακτή ΗΠΑ (Northeast και South Atlantic), σε σημαντικότερες πύλες εισόδου ελληνικών προϊόντων (κυρίως Νέα Υόρκη), υπάρχει σημαντικό περιθώριο ανάπτυξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τόσο στις Μεσοδυτικές Πολιτείες (Midwest) και σε Πολιτείες του Νότου (South East Central και South West Central) όσο και στη Δυτική Ακτή (West/Mountain) και κυρίως West/Pacific, όπου, μεταξύ άλλων, συγκεντρώνεται η πλειοψηφία των νεοφυών επιχειρήσεων και των εταιρειών τομέα ΤΠΕ.

Επισημαίνεται, σε κάθε περίπτωση, ο δυναμικός ρόλος που διαδραματίζει η ομογένεια στις ΗΠΑ ως σθεναρή γέφυρα φιλίας, συνεργασίας και ενίσχυσης των υφιστάμενων μακρόχρονων δεσμών μεταξύ των δύο πλευρών, λαμβανομένης υπόψη της σημασίας των επαφών που α/Κυβέρνηση διατηρεί με ομογενειακές οργανώσεις, όπως ΑΗΕΡΑ, ΑΗΙ, Hellenic Initiative.

---

³⁰ Για κρέας, πουλερικά και αυγά, αρμοδιότητας α/Υπηρεσίας FSIS, με εκκρεμότητα αιτήματος χώρας μας για κρέας χοίρου και αμνοεριφίων, νωπό κρέας / προϊόντα πουλερικών και προϊόντα αυγού.

³¹ Για φρέσκα φρούτα και λαχανικά, αρμοδιότητας α/Υπηρεσίας APHIS, με εκκρεμότητα αιτήματος χώρας μας για μήλα, αχλάδια και κεράσια.

³² Για αλιεύματα, αρμοδιότητας α/Υπηρεσίας NOAA, δίδεται έγκριση εισαγωγής μόνο προϊόντων καταλόγου LOFF / List of Foreign Fisheries, με εκκρεμότητα αιτήματος χώρας μας για οστρακοειδή.

³³ Για παράδειγμα, ως γνωστότερη περίπτωση, σε βάρος της Σωληνουργείας Κορίνθου Α.Ε. για εξαγωγές σωλήνων LDWP, ενώ επίσης της επεβλήθη και δασμός αντανάμπινγκ 9,96%, από α/Υπηρεσία ΙΤΑ.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Βασικοί Μακροοικονομικοί Δείκτες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Συμβολή τομέων οικονομίας στο ΑΕΠ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: Νέες Άμεσες Ξένες Επενδύσεις σε ΗΠΑ το 2017, ανά χώρα προέλευσης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: Αποκλίσεις στατιστικών στοιχείων ΕΛΣΤΑΤ – US / ITC.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5: Κορυφαία 20 ελληνικά εξαγόμενα προϊόντα σε Η.Π.Α. έτους 2018.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6: Κορυφαία 15 εισαγόμενα προϊόντα από ΗΠΑ (2018).

ΠΙΝΑΚΑΣ 7: Διμερείς επενδυτικές ροές Ελλάδα - ΗΠΑ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8: Αφίξεις, εισπράξεις & διανυκτερεύσεις Αμερικανών ταξιδιωτών.